

הבית החכם

ירושלמים לומדים ומחכימים

חוברת למידה לבנים כיתות ד'-ו'
ניסן תש"פ

**ילדי ירושלים היקרים
שלום וברכה,**

ראשית, אני רוצה לומר לכם שאני עוקב אחריכם מרחוק- ומעריך אתכם. מעריך אתכם על ההתמודדות שלכם, על הגבורה שאתם מגלים, על אורך הרוח והסבלנות, ועל כך שלמרות הקשיים אתם שומרים על הכללים הכל-כך חשובים לבריאות של כולנו. אלו ימים לא קלים. העולם כולו סוער, כולנו חוששים, דואגים, נתונים תחת מגבלות לא פשוטות, וגם העתיד לוט בערפל. אני בטוח שלא קל לכם, ילדי ירושלים האהובים. אני רוצה לגלות לכם סוד: לאף אחד לא קל בימים אלה. אבל הכח שלנו הוא בערבות ההדדית, בנתינה, ביכולת שלנו להיות ביחד גם שהזמנים קשים ומבלבלים. ירושלים באלפי שנות קיומה עברה סערות רבות, משברים ואתגרים, מכולם היא יצאה חזקה יותר. העיר הקדושה הזו, אליה נשאו אבותינו את עיניהם במשך אלפי שנים, נמצאת בתנופה אדירה, בכל התחומים, ואני בטוח שיחד נעבור את המצב הקשה הזה ונמשיך לבנות ולפתח את ירושלים שתהיה מוכנה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

אני בטוח שכבר בתקופה הקרובה נזכה לראות שוב את חזון הנביא: "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת עַד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מְשַׁעֲנֵתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבַּי יָמִים וְרַחֲבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מְשֻׁקִּים בְּרַחֲבֹתֶיהָ" מתממש לנגד עיננו.

חשוב לי שתדעו, אני כראש העיר והעירייה כולה חושבים עליכם יומם וליל. אנחנו מודעים היטב לקשיים ועושים כל מה שאנחנו יכולים בשביל להקל עליכם ועל ההורים שלכם להתמודד עם הסיטואציה הלא פשוטה שנכפתה עלינו בשבועות האחרונים. החוברת שלפניכם, היא חוברת ראשונה בסדרה. היא כמו עוד שלל פעילויות שאנחנו מתכננים בקרוב, נועדה לעזור לכם להעביר את הימים הארוכים בשגרה בהנאה. לתת לכם קצת הפוגה מהמתח ולהעשיר את הידיעות שלכם בשלל נושאים. תמצאו פה חומרים לימודיים העוסקים בפסח, בניקיון, באתגרים מחשבתיים ועוד שלל נושאים שסייעו לכם להעביר את היום בצורה חווייתית ומאתגרת. בימים הקרובים אנחנו מתכננים להמשיך בפעילות הזו. לדאוג לכם לעוד ועוד משימות וחומרים חווייתיים ומשמחים, בכדי שהתקופה הקשה הזו תעבור ונצא ממנה כאמור חזקים יותר ומאוחדים יותר. אני קורא לכם להיעזר בחוברת, לענות על השאלות והחידות ולתת לאבא ואמא אפשרות להתכונן לחג הפסח. אשמח מאד אם תכתבו לי מה דעתכם על החוברת, ובכלל, אם יש לכם הצעות מכל סוג שהוא אתם תמיד יכולים לכתוב לי מכתב אישי, לראש העיר, כיכר ספרא, קומה שש. אני מבטיח לקרוא כל מכתב שלכם בתשומת לב. תהיו חזקים, אני איתכם, יחד, בעזרת ה', נעבור את זה בהצלחה.

**אלכס, האהבה גדולה
משה ליאון
ראש העיר**

מה בחוברת?

דבר ראש העיר

דברי העיריה

המשפחה שלנו

המומחים של הבית

שער אקטואליה

גם בבית מוכנים לחג

שער לימודי הקודש

לומדים בבית

שער בית הספר

הקו החכם

פעילות טלפונית

החכם של הבית

שעשועונים ופעילויות

דפי גזירה ועבודה

תלמידים ותלמידות יקרים,

“עת צרה היא ליעקב וממנה ניוושע”

הימים הללו שבין פורים לפסח הינם ימים מיוחדים, כידוע בפורים זכינו לנס שבו ראו עם ישראל את הנהגת והשגחת ה' בהסתר פנים ובפסח זכו עם ישראל לראות את השגחת ה' בגלוי עד אשר הצביעו כל עם ישראל באצבע, זה קלי ואנוהו-אצבע אלוקים היא.

אנחנו נמצאים היום במצב מורכב. מצד אחד חשש גדול הסתרה שמלווה אותנו שאף אחד לא יודע מה ילד יום ומצד שני אמונה גדולה והבנה של כולם שמי שמנהל את העולם כולו, הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו.

החשש מהמצב מחייב אותנו להיות זהירים מאד בכל ההוראות והסייגים שהאחרים ואנשי המקצוע מורים לנו ופסקו כבר גדולי ישראל שליט"א על החובה לשמוע לכל כללי הזהירות.

האמונה בהקב"ה מחייבת אותנו לשפר ולשנות מהרגלנו ולהתאמץ להיות טובים יותר. רבותינו גדולי הדור שליט"א הורו לנו להתחזק בעיקר בלימוד התורה, בשמירת הלשון, במידת הענווה, בהעברה על המידות ולדון כל אדם לכף זכות. ובימים אלו של קירוב הלבבות נזכה לסייעתא דשמיא מיוחדת לקיים את הנאמר.

גם בימים אלו, אנו יחד עם ראש העיר והנהלת העיר עושים הכל כדי לתת את מירב הסיוע, התמיכה והעזרה לכם.

לכן על מנת לאפשר לכם להמשיך ללמוד ולהשכיל גם בימים אלו שאתם בבית. הכנו עבורכם חוברת לימודית מלאה ועשירה בתוכן לימודי עם מגוון גדול ויצירות רבות עליו תוכלו לשקוד בהנאה ובהצלחה רבה.

בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, ונזכה בעז"ה בקרוב להתגלות כבוד ה' יתברך עלינו, בגאולה שלימה במהרה בימנו, אמן.

אסיים בתפילה להקב"ה שנזכה בקרוב לברכה שהבטיח לנו הקב"ה ביציאת מצרים “כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך”

בברכת “והסירותי מחלה מקרבך”

המצפה לישועת ה'

ישראל קלרמן

סגן ראש העיר ירושלים

ומחזיק תיק משאבי חינוך חרדי

ילדי ירושלים היקרים,

אנו בעיריית ירושלים רוצים לגדל ילדים חולמים, סקרנים, בעלי דמיון ויצירתיות מתוך אמונה כי עידוד לערכים אלו יצמיחו דור איכותי, וקהילה חזקה.

ימים לא פשוטים עוברים על כולנו. מתוך אחריות לשמירה על בריאות הציבור, הוחלט להשבית את הלימודים בכל מוסדות החינוך בעיר עד להודעה חדשה.

אתם, ילדי ירושלים, מלאים בחוסן, וחוזקה ומסגולים לעבור את הימים הללו בגבורה. על מנת לסייע לכם לעבור את השעות הרבות בתוך הבית עם ההורים, אחיכם ואחיותכם, אנו מגישים עבורכם בחוברת זו פעילויות מגוונות כתחליף ללימודים בתלמוד תורה ובבית הספר, המיועד לכל הגילאים.

הפעילות שאנו מובילים בעיריית ירושלים למענכם, יצרה את בנייתה של חוברת הפעלה מושקעת ובה מערך רחב ומגוון של לימודים והעשרה עצמית לימים אלו בהם אתם שוהים בביתכם.

אני מזמין אתכם להצטרף בחוברת זו להנות מרגעים של הנאה ולמידה עצמית.

מוסדות החינוך החרדים בעיר מספקים מענה לכל אוכלוסיית התלמידים מהגן ועד לישיבה והסמינר.

אגף חינוך חרדי פועל מזה שנים ליצירת אפקט קידום כולל עבור תלמידי העיר ירושלים.

אני מאמין כי ביכולתם של כל ילד וילדה להגיע להישגים אישיים ולממש את הפוטנציאל הגלום בהם ולכן, אנו פועלים לתת מענה ייחודי לכל תלמידי העיר על פי צרכיהם תוך שיפור מתמיד ושאיפה למצוינות פדגוגית, חברתית וערכית ואנו מחויבים להעניק לכל תלמיד ארגז כלים אישי ומיטבי.

אני מאחל לכם שתהנו ממגוון האירועים והפעילויות לכל המשפחה שהעירייה מארגנת עבורכם. אני מברך אתכם בימים בטוחים ומהנים, והכי חשוב שתשמרו על עצמכם.

בברכת “והסירותי מחלה מקרבך”, ובתפילה לבורא עולם שנעבור את הימים הללו בקלות ובבריאות איתנה.

פעילות אנפה וברוכה

אברהם בצלאל

סגן ראש העיר ומחזיק תיק חינוך

ילדי ירושלים היקרים והאהובים,

בימים אלו בהם השתנתה השגרה בה הורגלתם ואנו נמצאים במציאות לא פשוטה ולא מוכרת בעקבות התפשטות נגיף הקורונה. שמחתי לשמוע כי הנכם זהירים ושומרים על ההוראות על מנת שסביבתנו תישאר נקייה ובריאה. חשבנו עליכם באגף חינוך חרדי בעיריית ירושלים והכנו עבורכם חוברת לימודית עשירה בתוכן העוסקת במגוון רב של תחומים.

ילדים יקרים, כל יום לאחר שאתם מתפללים ולומדים מחכים לכם אתגרים רבים בחוברת הלמידה שקיבלתם לביתכם, החוברות מותאמות לפי גילאים ולכל ילד או ילדה יש חוברת פרטית אישית משלהם.

אגף החינוך החרדי עמל כל העת לספק מענה לצרכי מוסדות החינוך הן בתחום הפיזי והן בתחום הפדגוגי וכעת במצב במיוחד בו אנו נמצאים כשמוסדות החינוך אינם פועלים באופן זמני, אנו עושים הכל על מנת שתמשיכו בלמידה ותגיעו מוכנים לחג הפסח מתוך ידיעה בנושאי ובהלכות החג ובליל הסדר לא יורגש עליכם כלל שאתם כבר תקופה לא במסגרת לימודים.

חשוב לי שתדעו ילדים יקרים כי בזכות כמה אנשים נפלאים הצלחנו להוציא לאור את מיזם חוברות הלמידה הללו ועל כך אני מבקש להודות להם, בראש ובראשונה לראש העיר מר משה לאון שביקש ממני באופן אישי להוציא את הפרוייקט לאור, דחף, עודד ועמד מקרוב לוודא שתהיה למידה בחוברות בזמן שמוסדות החינוך סגורים. תודה נוספת למחזיקי תיקי החינוך ומשאבי חינוך סגני רה"ע הרב אברהם בצלאל והרב ישראל קלרמן על תמיכתם עזרתם וסיועם. תודה מיוחדת לגב' שרי פישר מנהלת תכניות חינוכיות במנח"ח שעמלה במסירות אין קץ, שעות רבות, ימים ולילות עד שמוצר מוגמר זה הגיע לידכם. תודה כמובן לגורמי המקצוע המלווים את האגף דרך קבע מר אביב קינן ראש מנהל החינוך ומר יואב זמרן סגן ראש המנהל ואחראי תחום פדגוגיה.

בתפילה לבשורות טובות ולחזרה מהירה לשגרה.

ושנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבנין ביהמ"ק השתא במהרה בימינו אמן

בהרכת פסח כשר ושאת

שמואל גרינברג
מנהל האגף לחינוך חרדי
עיריית ירושלים

הורים יקרים

ניחוחות האביב המוכרים והאהובים המביאים עימם בכל שנה את קולות ההכנה לחג הפסח, ועימם את קול פעמי הגאולה, מלווים השנה בהמולה רבה מהרגיל.

ילדיכם שוהים זמן רב מחוץ למסגרת הבית-ספרית הרגילה והמוכרת. היציאה החיונית לילדים מוגבלת מאוד, ואתם נדרשים לאתגר של העסקת הילד בין כותלי הבית. בדור בו ילדינו רגילים לאינספור גירויים, חוויות וריגושים במסגרת בית הספר היומיומית, מתברר כי הדבר מאתגר שבעתיים.

המרחב הביתי שהפך באחת לבית ספר רב-גילאי, למקום כינוס ומפגש, כיתת לימוד ומגרש משחקים, חדר מורים וחדר אוכל, בנוסף על תפקודיו הרגילים - קורא לכם לחבוש כובעים חדשים אשר אינכם מורגלים בהם בדרך כלל.

אתם בוודאי מתפללים ומייחלים להעניק לילדכם את תחושת הביטחון המתבקשת לנוכח שינוי הסדרים והזמנים. סדר יום יציב ורוגע פנימי. אתם עושים כל שידכם מגעת, ומקווים שהבית, למרות מתכונת החירום, יהיה ויישאר - אותו בית איתן ומגונן לשהות בו תמיד.

אנו בטוחים כי חוברת הלמידה "הבית החכם" המוגשת לפניכם, תסייע בידכם בהתמודדות במערכה הרב-גונית, ותתרום לאווירה החיובית בביתכם, באשר היא מספקת תכנים איכותיים ומשיבי נפש המוגשים בעניין ובצבע.

אנו מאחלים לכם, כי תצלחו ימים אלו בבריאות איתנה, בעוז, בתעצומות ובשלווה, והם יצרבו בתודעתכם, ובתודעת צאצאיכם, כימים של צמיחה משותפת, למידה מחכימה, וביתיות שמנצחת מעל הכל.

בתפילה ובמרכה
לשגרה אמורת ובריאה,
וחג פסח שאת וכשר!
מערכת "הבית החכם"

- החוברת בפיקוח רבנים ואנשי חינוך •

האחותים של הבית

ילד יקר!

כתלמידים, אנחנו פעמים רבות חולמים על מעט חופשה. האם גם החופשה הנוכחית ממלאת אותך בתחושת שחרור כה גדולה...? אינך חייב לענות בקול. כי במידה ומשמעם לך - אתה לא הילד היחיד ברחבי ירושלים שזה קורה לו. כולנו באותה סירה. יצאנו לחופשה בלתי מתוכננת בה כולנו משתדלים לקבוע עיתים לתורה, למלא את זמנינו בתעסוקה חיובית, ולשמור על מוראל גבוה. האם זה קל? לא תמיד. הבית צפוף. הבלגן חוגג. ואין כל כך לאן לצאת. פתאום תלמוד התורה נראה מקום נחשק כל כך ללכת אליו, לפגוש את הרבי ואת החברים וללמוד ביחד... אולי נדמה לך שאתה לבד בבית. אולם ההיפך הוא הנכון. אמנם את בודד מחברייך, אבל אתה ביחד עם בני המשפחה. אכן, בימים אלו אתה נדרש לגלות המון סבלנות, אורך רוח, ונחמדות לכל בני הבית. להושיט יד מסייעת, לוותר, להזהר ממריבה ולהתגבר. כדי לנצל את הזמן באופן מיטבי ומועיל, בחרנו לצאת לחווית למידה משפחתית ומחכימה. אתה נקרא בשמחה להצטרף אלינו. הנאתך מובטחת.

נעים להכיר משפחת סאבים

נעמה - שלום! אני נעמה! אני מאוד עסוקהההה, והאמת, שכל הקורונה קצת תקועה פה בערב פסח... אבל לא נורא, ננסה להתגבר על זה... יש לי אלף ענינים לסדר. אני אחראית על הקו הכתתי, ק; הבנין, וקו השכונה. רגע! אני מחפשת בדחיפות פינו, שקטה להשאיר הודעה. חכו שתי דקות - כבר אשוב.

אבא - שלום לכולם! זאת המשפחה שלנו, ואני שמח להכיר אתכם בימים המיוחדים הללו. רק חטאו בבקשה את הידיים באלכוהול, והצטרפו אלינו ללימוד הלכות הפסח, להכנות המרובות, ולגירוש החמץ והקורונה...

פסח - אני פסח ובשבט היה לי יומולדת של שבע. בדיוק הצליח לי עם החוברת "הבית החכם" ועם השם שלי - שממש קשור לענין. אם אתם צריכים עזרה - אין בעיה! אני כבר בא!

אמא - הזמן קצר, המלאכה מרובה, הבית צפוף, אבל החכמה היא - לראות את הטוב שבכל דבר. אצלינו אף פעם לא משעמם. היציאה מהשגרה גורמת לנו לנקות יותר, ללמוד יותר, ובעיקר - להתלכד יותר! הייתי מזמינה אתכם בשמחה לשחק פה, אבל זה הרי לא אפשרי. אז נשאר לכם רק ללמוד מאתנו ולעשות אותו דבר אצלכם בבית.

דיצה - גם לי היה יומולדת בשבט, בדיוק באותו יום של פסח אח שלי. נחשו מה - נכון! אנחנו תאומים ועושים הכל ביחד! קוראים לי דיצה ואני אחראית על קושקוש התינוק. פסח ואני שומרים עליו שלא יפריע לאמא לנקות את הבית.

יעקב - אני הבכור, שמי יעקב ואני כמעט בן 17. בימים כתיקונם אני לא נמצא כלל בבית אלא בפנימיית הישיבה, ומגיע הביתה רק לשבת חופשה. אני משתדל לנצל את הימים הללו ללימוד למרות כל הבלגן. בין פסח אחי לביני יש פער גילאים גדול - אך עם זאת אנחנו חברים טובים מאוד!

קושקוש - אני קושקוש הבייבי. כולם אוהבים אותי, ודואגים לי, ואני אוהב את כולם ודואג להם.

יעקב היה חולה בקורונה כבר שש עשרה פעמים. כלומר, לדעתו.

אם סופרים את כל הפעמים שהוא חליט שהוא חולה זה בעצם יותר משש עשרה, אבל הפעמים שהוא שוכן את כולם שהוא חולה זה בסביבות שש עשרה. כל פעם שמנו את מספר החולים באיטליה, בארצות הברית או בארץ, הוא נהיה חולה בקורונה. כל פעם שמישהו השתעל או התעטש, הוא נהיה נדבק בקורונה.

ואם הוא היה זה שהתעטש או השתעל, אז בכלל, הוא היה בטוח שהוא על סף סיפו של בית חולים.

אבל האמת היא שלמעשה, הוא היה בריא וחזק, ובן חמש עשרה, והכל היה מחשבות שווא. עניין פסיכולוגי.

באותו יום היה מצב הרוח שלו רע עוד יותר.

"יעקב, אני רוצה שתלך בזהירות למכול".

"אמא! נדהם יעקב, "אני יכול להידיבק!"

"לא ולא. אם תישמע להוראות - תשים מסכה וכפפות ותתרחק מכל אדם שני מטר, לא תידבק בעזרת השם".

"אבל אני... אני מצונן", קינח יעקב את אפו בקול גדול.

"יעקב היקר", אמרה אמא והרימה את קושקוש התינוק שלא הפסיק לילל במיטתו, "אני זקוקה לעזרתך. אחד מאיתנו יצטרך לצאת ולהביא כמה מצרכים דחופים מהסופר. מה זה משנה מי?"

"נכון. באמת זה לא משנה", מלמל יעקב במרמור. הוא קרא ושמע הכל על הוירוס המדבק מאד, "הרי אם מישהו פה יידבק, כל בני הבית יידבקו".

"אז קדימה", אמרה אמא. "שים כפפות, שים מסכה וקח את כרטיס האשראי שלי ואת הרשימה שיש על המקרר".

בצער רב וביגון קודר, יצא יעקב מן הבית, מסכת הגנה על פיו ועל אפו, וכפפות על כפות ידיו.

הוא קיווה שלא יהיו עוד אנשים ברחוב מלבדו, אבל התבדה. הוא התכרבל במעילו וניסה להתרחק ככל יכולתו מכל אדם שחלף ברחוב.

האמת היא, שרוב האנשים לא היו מעוניינים להתקרב לאף אחד. כל אחד השתדל להיות בתוך עצמו ולהגיע כמה שיותר מהר.

אנשים פעלו לפי הכללים.

אבל יעקב לא היה מרוצה. הוא לא רצה לראות אנשים ברחוב. הוא רצה להיות לבד, שאף אחד לא ידביק אותו בקורונה.

המרכול גם לא עשה לו טוב.

יותר מידי אנשים הסתובבו שם לדעתו.

הוא התפתל בזהירות בין המדפים והכניס לעגלה כל מה שאמא ביקשה: שמן, מגבונים, חלב, יוגורט.

הוא הכניס הכל לשקיות, שילם וטס משם.

"יופי", הוא הניח את השקיות על הרצפה ורץ לשטוף ידיים באלכוהול, "עכשיו אני בטוח שנדבקתי".

"אתה לא", אמרה אמא בשלווה. "ותודה רבה, הצלת אותי, אני רוצה להתחיל להכין צהריים".

הוא רצה להיכנס לחדרו, לסגור את הדלת ולחשוב מחשבות אימות ולרחם על עצמו, אבל אז, קראה נעמה אחותו מהסלון: "אנחנו משחקים פה מנופול, רוצה?"

הוא הציץ עליהם, הם ישבו כמו ילדים טובים על יד השולחן בסלון, נעמה, התאומים פסח ודיצה, ועל השולחן היה המנופול מסודר להתחיל לשחק בו.

משהו בו רצה להצטרף למשחק.

"מאיפה המנופול?", שאל יעקב בחשדנות. המנופול שהיה להם פעם התבלה, ובדיוק השבוע ניקו לפסח את ארון המשחקים והשליכו אותו לפח.

"מלוסטיגו!", צהלה דיצה, "הם העבירו לנו אותו בחבל דרך הסל במרפסת".

מעריך שלם ומתוחכם של חבלים, סלים ודברי דואר, התחולל בין מרפסות כל השכנים. אנשים מצאו דרכים יצירתיות להעביר דברים זה לזה בלי להיפגש.

"רגע!", בירר יעקב, "נגעו בזה רק עם כפפות?"

"כן!", אמרה נעמה, עליזה. היא הייתה ההפך הגמור מיעקב בענייני פחדים ופוביות.

"בוא, רוצים להתחיל".

יעקב התלבט. מחד הוא מאוד רצה לשחק עם אחיו ולשכוח מהצרות, ומאידך הוא לא ממש סמך על השיטה הזו של החבלים והסלים. מי יודע מי נגע בזה?

לבסוף מצא פתרון. הוא לקח מגבון מחטא והחל לעבור איתו על המשחק, קלף קלף.

האחרים חיכו בסבלנות, הם ידעו שזה התנאי שהוא ישחק

איתם, והם מאוד רצו שהוא יצטרף למשחק. המשחק היה מרגש יותר כשגם יעקב הצטרף.

שעה ארוכה שיחקו הילדים. בניינים נקנו ונמכרו, ערים הוחלפו, כספים החליפו בעלות, עד שאמא קראה להם לאכול.

"היה כיף, המשחק, תודה שהצטרפת", אמרה נעמה.

"תודה שנתת לי לקנות את הבית בפתח תקווה", צייצה דיצה.

"ו, אתם כאלו מנומסים", רטן יעקב והלך לחדרו.

אמא הסתכלה על הילדים שלה וחייכה. הם נטלו ידיים באופן מסודר ואז באו והתיישבו סביב שולחן האוכל במטבח, אף אחד לא התלונן, ייבב או משך לאחותו בשיער כמו שהיה בימים אחרים.

הילדים פשוט השתדלו כולם לשמור על שקט ושלווה בימים האלו.

הם ידעו, אינסטינקטיבית, שאם הם רוצים לחיות נורמלי במצב החדש והלא פשוט הזה של משפחה שלימה בבית כל הזמן כל הזמן, כל אחד יאלץ להיות קצת יותר טוב מתמיד. לא להתלונן. להשתדל לעזור.

אחרי שכולם אכלו יפה, הם עזרו לאמא לפנות ולשטוף כלים.

ימות המשיח, חשב יעקב לעצמו בציניות, ולא ממש חש מאושר.

"יעקבלה", אמר אבא שחזר בערב ושמח לראות את בנו רוכן על גבי ספר ולומד. "איזה נחת, כל הכבוד".

"הוא ילד טוב?", בירר פסח, "תדע שכולנו היינו ילדים טובים".

"אתם באמת ילדים טובים", אמרה אמא, "אבא, כולם פה מתנהגים למופת".

"זה מרוב שאנחנו מפחדים", אמרה דיצה, שהייתה אמנם קטנה, אבל היה לה שכל גדול.

אבא צחק, "אין ממה לפחד, דיצהלה, את יודעת?".

"מהקורונה!", הסביר פסח הקטן, "לא מדברים אחרים".

"גם מהקורונה", אמר אבא, "הקדוש ברוך הוא משגיח עלינו

כמו אבא טוב ואוהב".

"אז למה אנחנו בבתים, ככה?", הקשתה דיצה.

אבא הסביר לקטנים מה זה נקרא השתדלות ואז הלך להשכיב אותם לישון בעוד אמא טורחת ומכינה לו ארוחת ערב טריה.

"למה יעקב נראה מוטרד?", שאל אבא את אמא, "הוא שוב חלה בקורונה לדעתו?"

אמא צחקה.

היא ספרה לו על היום הארוך של יעקב ועל פחדיו.

"הוא מתעצבן שכולם טובים מידי. זה לא נראה לו טבעי".

"אני אדבר איתו", אמר אבא.

הוא הלך והתיישב ליד יעקב שישב מול הסטנדר מהרהר ולא מצליח להתרכז.

"הכל השתנה, אה?!", אמר לו.

"לגמריו!", הסכים יעקב, "כולם פה נופת צופים, עליזים ומאושרים. אף אחד לא מבין שאנחנו במלחמה".

"אנחנו באמת במלחמה", אמר אבא. "ואולי בלי להבין, הם מתנהגים בדיוק כמו שצריך להתנהג במלחמה".

"איך?"

"ברוך השם, אתה לא נולדת אל תוך מלחמות, כמו שאני ובני דורי", אמר אבא, "אבל אתה יודע, אז, במלחמות ישראל, מה היה הדבר הכי בולט שקרה בעם?"

"מה?"

"האחדות הפתאומית. במלחמות, אנשים שוכחים את המלחמות הקטנות שלהם ומתרכזים בלהילחם באויב המשותף. אבל שים לב. פה זו לא בדיוק מלחמה, אבל זו כן. הכללים הם שונים. האויב הוא בלתי נראה ומי שצריך להתאחד הם אלו שנשארים בעורף".

"בבית", אמר יעקב בהבנה. "זה כאילו העורף, אבל בעצם... גם החזית".

"נכון", אמר אבא, "אז אדרבה. תחשוב כפול..."

יעקב חשב על זה קצת.

"אגב", חייך אבא, "נו, נדבקת בקורונה היום?"

"דווקא היום... נראה לי שלא", אמר יעקב וחייך גם הוא.

שיחה על הלל הזקן

קרא את המדרש הבא על הלל הזקן:

'גומל נפשו איש חסד' (משלי יא, יז) - זה הלל הזקן.
הלל הזקן בשעה שהיה נפטר [=נפרד] מתלמידיו היה מהלך והולך.
אמרו לו תלמידיו: רבי להיכן אתה הולך?
אמר להן [הלל]: לעשות מצוה.
אמרו לו [תלמידיו]: וכי מה מצוה הלל עושה?

מסופר לנו כאן שהלל הזקן, הצדיק, הולך לעשות מצווה. איזו מצווה לדעתך הוא הולך לעשות? כתוב שלוש אפשרויות:

קרא את המשך המדרש המפתיע:

אמר להן [הלל]: לרחוץ במרחץ.
אמרו לו [תלמידיו]: וזו היא מצוה?
אמר להן [הלל]: הן [=כן].

ומה אם איקוניות של מלכים [=הפסלים שבצורת המלכים] שמעמידין אותן בבתי תיאטריות ובבתי קרקסיות שלהן, מי שהוא ממונה עליהן מורקן ושוטפן, והן [=המלכות] מעלין לו סודרין [=משכורת], ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי המלכות,
אנו שנבראנו בצלם ובדמות, דכתיב [=כמו שכתוב]: 'כי בצלם אלקים עשה את האדם' (בראשית ט, ו), על אחת כמה וכמה.

כתוב והסבר:

מדוע לפי המדרש, רחיצה במרחץ נחשבת לפי הלל למצווה?

ילד יקר ואהוב, זכינו ונבראנו "בצלם אלקים", גופנו הוא כלי ללימוד תורה, לתפילה, לעבודת ה' ולעשיית חסדים. גוף כזה, שעושה כל כך הרבה מצוות, ודאי חייב בשמירה!

חשוב על דברים אחרים בחייך שחשובים לך, האם תאפשר להם לשכון בכלי רעוע או שבור? אדם שיש לו חפץ שחשוב לו, יקפיד לשמור אותו בקופסה מהודרת ויפה. כך אדם שמבין את ערכה של הנפש, ישמור עליה בכלי שלם ובריא.

קורונה, קורונה, קורונה.
כל היום כולם מדברים
על קורונה

ילד יקר, מה אתה יודע על מחלת הקורונה?

קורונה היא שם של נגיף. בלועזית קוראים לזה וירוס. האם אתה יודע מה משמעות השם קורונה? רמז: ניתן היה לחשוב שזו מחלה של מלכים. משמעות השם קורונה היא מלשון כתר, חcrown באנגלית, והסיבה היא שכאשר מסתכלים על הנגיף במיקרוסקופ, המראה שלו מזכיר כתר. משימה: כתוב 5 שמות של מחלות שאתה מכיר:

מהו נגיף?

משימה: לך לחדר והבא את החפץ הכי קטן שיש לך בחדר

משימה: צייר כאן את הנקודה הכי קטנה שאתה מצליח:

נגיפים (וירוסים) הם גופיפים זעירים, קטנים בהרבה מהתאים המרכיבים את גוף האדם. הם מכילים מידע גנטי, לכן הם יכולים להתרבות, אבל לשם כך הם צריכים להיות בתוך גוף מאחסן. כאשר נגיף נכנס לגוף המאחסן, הוא מתחיל לפלוש לתאים שלו. הוא מזריק את המידע הגנטי שלו לתוך התאים, מה שגורם להם לייצר יותר עותקים של הנגיף. הנגיפים מתפשטים מתא לתא, וכך עלולים לחלות. עם זאת, לא כל הנגיפים מזיקים.

משתקי: קווא-קווא

בעמוד 81 בסוף החוברת מופיעה הדפסה של משחק קווא קווא.

מלאכה ראשונה: חיתוך

חתכו את ההדפסה בעזרת מספריים, השתדלו לעשות זאת מה שיותר מדויק.

מלאכה שנייה: קיפול

השתמשו בקווים הדקים המסמנים את מקומות הקיפול ונסו להיצמד אליהם. קפלו מדויק ככל האפשר והעבירו את האצבע על הקיפול בכדי ליצור קיפול חד ויפה.

שלבי הקיפול:

1. מקפלים את ריבוע הקווא-קווא לחצי. מהדקים את הקיפול.
2. מקפלים שוב לחצי. מהדקים את הקיפול.
3. פותחים. הופכים כך שהציור יהיה כלפי מטה.
4. מקפלים פינה אחת פנימה עד המרכז (משתמשים בסימן הקיפול שיצרנו בשלב 1 ו-2 בתור סימון).
5. מהדקים את הקיפול. ממשיכים ליתר הפינות.
6. הופכים כך שקיפולי הפינות יהיו למטה.
7. מקפלים את אחת הפינות פנימה עד האמצע. מהדקים את הקיפול.
8. מקפלים כך את יתר הפינות.
9. כעת מקפלים את הריבוע לשניים לרוחבו ומהדקים.
10. פותחים ומקפלים לשניים לאורכו ומהדקים.
11. משחילים את האצבעות ו... הופה! הקווא קווא כבר כאן.

תשובות:

(היי, לא להסתכל לפני ששיחקת, אחרת מה הקטע?!)

1. לספור ספירת העומר | 2. שלושה עשר מידיא"ג מידות | 3. רבי שמעון בר יוחאי | 4. שמאל | 5. שיר השירים | 6. בכורות | 7. מים שלנו | 8. פסח, מצה ומרור

זמן משפחתי:

ילד יקר, הזמן שלנו בבית הוא הזדמנות טובה להכיר את הבית והמשפחה שלנו טוב יותר. מצורפות משימות להעמקת היכרות עם המשפחה והבית. אתה מוזמן לעשות אותם בסיוע ההורים או האחים:

צייר עץ משפחה של כל המשפחה שלך, נסה להגיע כמה שיותר רחוק!

כתוב מכתב תודה לאבא ולאמא או לאחד האחים שלך על משהו שהם עשו בעבורך

חבר שיר/המנון למשפחה עם מילים חדשות למנגינה מוכרת

צייר תרשים של הבית שלך באופן מדויק ומפורט

הכן תפזורת עם שמות כל בני המשפחה (טבלה ריקה לתפזורת)

התקשר לסבא וסבתא ודבר איתם שיחה ארוכה, בקש מהם עצות לחיים טובים

בואת דיבור

בונדבר אמונה

אני רואה שמדברים פה הרבה על הקורונה... אני בטוח שחלקכם חשים מעט לחץ כתוצאה מכל ההגבלות והכללים...

אכן. כולנו כאן! כבר כמעט שבועיים שפסח ודיצה לא הולכים לגן ולת"ת, הבנות לא הולכות לבית הספר, המעון של קושוקוש סגור, ואפילו אני ה"שיבע בוחר" נמצא בבית!...

חשוב שנעצור לרגע לדיבור עמוק ומחזק.

חשוב מאוד, ואפילו הכרחי, ללמוד כיצד נכון לנהוג, ולמלא בקפדנות אחר כל ההנחיות. זהו קיום מפורש של מצוות "ונשמרתם".

אבל בד בבד, עלינו להתמלא בדברי אמונה וביטחון ולהתחזק. האמנתי - כי אדבר. ככל שנדבר על כך יותר, נתחזק יותר.

בדיוק היום שמעתי בטלפון דרשה של רבי אלימלך בידרמן שליט"א. הוא מדגים: כאשר על בן אדם לעבור ניתוח, הוא מחפש בכל העולם את המנתח הטוב ביותר ואת המרדים המקצועי ביותר. הוא בודק באלף חקירות ודרישות מי איש המקצוע הטוב ביותר בתחומו, ורק אז מזמין את שירותיו. בוחר בו להעביר בס"ד את איזמל המנתחים על בשרו...

לעומת זאת, האם מישהו שטס במטוס העלה אי פעם על דעתו לברר לפני הטיסה מי הוא הטייס הטוב ביותר שאיתו ורק איתו הוא מוכן לטוס? לא.

אתם צוחקים. מדוע?

כי המנתח - מנתח מישהו אחר. והטייס - נמצא במטוס יחד עם הנוסעים. מה שיקרה לנוסעים, יקרה גם לו. הוא איתם בטוב ובמוטב, על כן, אין מה לחשוש. הוא בוודאי יעשה את מלאכתו באופן הטוב ביותר שרק שייך.

גם לנו אין סיבה לחשוש. אנחנו לא לבד. הקב"ה נמצא איתנו! איתנו ממש! שוכן בינותינו! משגיח עלינו! גם בזמנים כאלה של בלבול ודאגה - הוא שומר עלינו. ומרחם עלינו. ואין לנו אלא לסמוך עליו בלב שלם ולהתחזק בביטחון בו!

קורונה?

קראו - נא!

קראו לה, במיוחד אתם, תינוקות של בית רבן שתפילתם יקרה ומתקבלת לפניו באהבה.

והוא יתברך יושיע אותנו במהרה.

צבע להנאתך!

שמירה על הגוף:

ילד יקר, אנו מציעים לך כאן מספר פעילויות שאפשר לעשות בבית במטרה לשמור על גוף בריא גם בזמן שיש להישאר בבית. אתה מוזמן לעשות אותן לבד או עם האחים שלך. נסה לעשות כל פעולה לאורך זמן מרובה ככל שתצליח. בכל יום - חזור על הפעולה ונסה להאריך אותה:

לפניך מד תרגול. כתוב כל יום כמה זמן הצלחת במילוי המשימה ועקוב בהנאה כיצד היכולות שלך משתפרות!

א. קפוץ על רגל אחת מצד אחד של הבית לצד השני

א	ב	ג	ד	ה	ו

ב. קפוץ במקום עם רגליים צמודות ככל שתצליח, גבוה ככל שניתן

א	ב	ג	ד	ה	ו

ג. עמוד זקוף ונסה להגיע לכפות הרגליים שלך ללא כיפוף הברכיים. חזור על הפעולה

א	ב	ג	ד	ה	ו

ד. סובב את הידיים בסיבובים קדימה ואחורה. חזור על הפעולה

א	ב	ג	ד	ה	ו

ה. סובב את הראש סיבוב מלא, מספר פעמים, לשני הצדדים

א	ב	ג	ד	ה	ו

ו. שכב על הגב, הרם את הרגליים למעלה לאט כאשר הן צמודות אחת לשנייה, והורד לאט. חזור על הפעולה ככל שניתן. בצע מתיחות לשחרור השרירים

א	ב	ג	ד	ה	ו

בואו דיבור

אם כבר מדברים על לדבר...

כולנו יודעים כמה חשוב לבקר את סבא וסבתא היקרים, לכבד אותם, ולהנעים להם את זמנם שכבר אינו כל כך עמוס כמו בשנים עברו, זהו בדיוק הזמן להכיר להם טובה על כל שהשקיעו בהורינו ובנו ולשמח אותם בנחת מקרוב. אולם, בימים אלו, הכבוד הגדול ביותר שנוכל להעניק להם - הוא להתרחק מהם באופן פיסי, ובכך לקיים את חובת ההשתדלות בשמירה על בריאותם האיתנה.

דווקא לכן - נרבה להתקשר ולהתעניין בשלומם. ו-מה דעתכם על מכתב המתאר את חוויותינו בימים בלתי שגרתיים אלו...? כך תהיה לנו תעסוקה, ולסבא וסבתא - נחת והנאה!

שם במית חוכמים לתת

בואת דיבור

אני שמח כל כך לראות אתכם מתעמקים בהלכות הפסח,

מלבנים, מתדיינים, שואלים ועונים.

כל השנה אומרים לכם - קושיות? בליל הסדר! ואני רואה, שאתם אכן מתכוננים כראוי. אני בטוח שהשנה הקושיות שלכם תהיינה קושיות - קושיות!

אם מדברים על קושיות - זה מזכיר לי סיפור מיוחד מאוד.

לפני שנים רבות ישב מרן ה"חתם סופר" זי"ע וערך את שולחן הסדר. השולחן, כפי שאתם מתארים לעצמכם, היה ערוך בהדר, בני הבית היו מסובים לשולחן ואף תלמידים רבים שבאו לחזות ברבם בשעות עילאיות אלו, וללמוד מתורתו.

החתם סופר האריך לספר ביציאת מצרים והרבה לומר דברי תורה עמוקים ומפולפלים. לפתע נשמע קול צלול של ילד, בנו, הלא הוא בעל ה"כתב סופר", ובפיו קושיה חזקה על הנאמר.

החתם סופר תלה בבנו את עיניו הקדושות, האזין לו בקשב רב, אך לא ענה. הילד חזר על שאלתו, ושוב, החתם סופר הקשיב, ושוב - לא ענה.

נעצב הילד אל ליבו ופרץ בבכי מר. הוא שאל שאלה, ואילו אבא, אינו עונה. אט אט נרגע קול בכיו, והחתם סופר המשיך בעריכת הסדר.

קרני שחר ראשונות הסתננו מבעד לחלון, והדי שירת הפיוטים נדמו. המשרתות פינו את השולחן, ואף התלמידים התפזרו לבתיהם.

קרא החתם סופר לבנו, הושיב אותו על ברכיו, ואמר לו: "שאלת שאלה במהלך הלילה, חזור עליה". הבן חזר ופירט את שאלתו היפה, ואביו הגדול, החתם סופר - ענה עליה במדויק.

או אז - פרץ הילד בבכי כפול ומכופל. האם אתם מנחשים מדוע...?

"אבי, אם ידעת את התשובה, מדוע לא ענית לי מיד?"

"בני היקר", ענה לו החתם סופר בקול רך, "פעמים רבות בחיים דברים אינם ברורים לנו, יש לנו כאבים וקשיים, ואז יש לנו קושיות. מדוע, אבא שבשמים? למה...? אנו מצפים לתשובה וכשאנו מקבלים אותה מיד - אנו בוכים... קשה לנו כשאנו מבינים. רציתי ללמד אותך שלאבא שבשמים יש תשובה לכל דבר, ולכל התרחשות יש סיבה עמוקה. אלא מה, לפעמים יש לחכות עם השאלה עד שהדברים יובנו. ויהודי צריך לדעת להמתין באמונה תמימה ובסבלנות למרות השאלה שיש לו".

ילדי היקרים, אתם שואלים מדוע אני מתרגש כל כך כשאני מספר זאת?

האירועים המתרחשים כעת בעולם כולו, מזכירים לי מאוד את מה שאמר החתם סופר. מדינות ענק מוצאות את עצמן ללא כל עצה מול נגיף אחד קטן. כל הקידמה שחשבו שהיא יכולה לפתור את כל הבעיות, לא עוזרת להם כלל. גם בארצנו הקטנה השתנה סדר היום לחלוטין, החנויות שבערב פסח עובדות שעות רבות מהרגיל - סגורות. אוטובוסים כמעט ואינם נוסעים ממקום למקום. בתי הספר והחיידרים סגורים. למה? מדוע? איזה דבר טוב יוצא מכך? אנו מלאים בתהיות. אך דבר אחד אנו יודעים בבירור - לכל דבר שעושה בורא עולם יש סיבה ויש מטרה. אין דבר שקורה סתם. והכל, לטובת עם ישראל. מתי נזכה לראות כיצד ואיך? נחכה בסבלנות. באמונה. בשמחה. והלוואי שבקרוב נזכה לגאולה השלמה שתענה לנו באור גדול על כל הקושיות שלנו.

וכעת, רוצו בחזרה ללמוד, אני מחכה בקוצר רוח לקושיות שלכם!

אלה

חיים ליהודי החולה, בעוד רבי זלמן סורוצקין ורבי הלל גינזבורג מביטים בהשתאות הכיכר ידע החפץ חיים לדבר עם אותו יהודי חולה על שמירת השבת.

אלא שזו הייתה רק ההקדמה. מרן החפץ חיים המשיך לדבר על ליבו של אותו יהודי חולה ואמר בכאב: "גם אם תאמר שאתה מקפיד על שמירת שבת קלה כבחמורה וראוי אתה לברכת השבת, חשוב לזכור את מה שהתורה מצווה עלינו בעשרת הדברות 'זכור את יום השבת לקדשו... שבת לה' אלוך, לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך'. בשום מצווה בתורה לא נאמר שהאדם מחויב שגם בני ביתו יהיו חייבים. רק בשמירת שבת. סימן שהאחריות מוטלת על האב גם עבור הבנים שלו. ולכן גם אם הנך שומר שבת אבל בנך חלילה מחלל את השבת לא תוכל לקבל את ברכת השבת שהיא מקור הברכות".

"נדהמתי ממש למשמע הדברים", תיאר לימים רבי זלמן סורוצקין את רגע המשעה. "ה'חפץ חיים' כמו קרא את מחשבותי, ודיבר עם היהודי בעניין שמירת השבת של בנו".

אותו יהודי, שאכן הקפיד על שמירת השבת, נשבר ופרץ בבכי מול עיניו של החפץ חיים. הוא סיפר שאכן בנו מחלל את השבת ומסב לו עוגמת נפש גדולה. כעת הוא מבין מדוע סבתו פנתה אליו בחלום משום שבעולם האמת היא מתביישת שהנכד שלה מחלל את השבת. ברגע ששמע את התוכחה מפי החפץ חיים, הבין היהודי שעליו להניא את בנו מחלל את השבת.

כשהוא בסערת נפש ובהתרגשות אדירה, הכריז היהודי החולה באוזני החפץ חיים ופמלייתו: "רבי, אני מקבל על עצמי לתקן את מעשי. אעשה כל מאמץ לקיים את שמירת השבת, אתחנן בפני הבן שלי, את מיטב כספי אתן לו, את כל רכושי אעניק לו, בתנאי שלא יחלל את השבת. אני מבטיח שאעשה כמיטב יכולתי".

החפץ חיים שב לעיירה ראדין ורבי זלמן סורוצקין המשיך לעיירה סלוצק. ואכן תוך זמן קצר, התבשרו תושבי העיירה בשתי בשורות משמחות. אותו יהודי אכן עשה הכל שבנו יחדל מחילולי השבת ואחרי ששמע הבן את הסיפור שהיה לאביו בקרון הרכבת עם מרן החפץ חיים, התעוררו בו רגשי חרטה והוא שב בתשובה שלמה. ואכן, כפי שהעיד לימים, רבה של סלוצק רבי זלמן סורוצקין, אותו יהודי אכן נרפא ממחלתו שבמשך שנה הרופאים לא מצאו לה מזור.

ניגש אותו יהודי אל 'החפץ חיים' כדי להתברך מפיו לרפואה שלמה.

אודות הדו שיח שהתנהל באותם רגעים בין מרן החפץ חיים ורבי זלמן ליהודי החולה, סיפר לימים רבי זלמן סורוצקין עצמו.

"היה זה מעמד מרגש שהרטיט כל לב", סיפר רבי זלמן. "בקרן הרכבת ישב 'החפץ חיים', מולו ניצב היהודי החולה, ואילו רבי הלל גינזבורג ואני עמדנו מן הצד והאזנו בדממה לדו-שיח שהתנהל בין הצדיק הישיש לבין היהודי. האיש השמיע את דבריו במילים נרגשות, סיפר שהרופאים לא מוצאים כבר למעלה משנה תרופה למחלתו וכי בלילה האחרון תקפו אותו ייסורים קשים. לפתע נרדם וראה בחלומו את סבתו המנוחה מעולם האמת, אשר אמרה לו: עזוב את כל רפואות הרופאים ואת כל התרופות, ולך אל 'החפץ חיים' שיעניק לך ברכה, ותרפא".

'החפץ חיים', שלא יכול היה לשאת את העובדה, שמשמים מרמזים עליו כי הוא בעל מופת ובכוחו להושיע חולה ממחלתו, קפץ ממקומו וגער ביהודי: "מה הינך רוצה ממני? מי יעניק לך ברכה, אני? ישראל מאיר? והברכה הזו תועיל לך? חס ושלום! הברכות אינן מסורות בידי!".

אותו יהודי חולה, על אף הנחרצות בדבריו של החפץ חיים לא אמר נואש והתחנן: "הן תמיד רבנו חותם את שמו ישראל מאיר הכהן והרי הברכות מסורות בידי הכהנים בני לוי ומצווה עליהם לברך את בני ישראל".

הקשיב החפץ חיים לדברי החולה ובקרן השתררה דממה עמוקה למשך דקות ארוכות. לפתע נייעור החפץ חיים ופנה ליהודי ואמר: "יש לי עצה עבורך. הנך זקוק לרפואה שלמה, אך יודע אתה מהו מקור הברכה? שבת קודש היא מקור הברכה! שהרי כתוב מפורש בפרשת בראשית: 'ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו'. מדוע הנך בא לחפש ברכה דווקא אצל ישראל מאיר?". וה'חפץ חיים' המשיך ואמר ליהודי: "אם תקבל על עצמך לשמור שבת כהלכתה, ותרצה לקבל ברכה גם מישראל מאיר - אז גם הוא יתן לך ברכה. אבל אם סבור אתה שישראל מאיר הכהן יכול לתת לך ברכה בלי שאתה עצמך תדאג לקבל את ברכת השבת - טעות היא בידך. שום תועלת לא תצמח לך מברכה כזו!".

יושבי הקרון הטו את אוזנם לשיחה המרתקת בין החפץ

רבי זלמן סורוצקין, כאב את כאבה של המשפחה. הן על חילול השבת בפרהסיה של הבן שיצא לתרבות רעה והן על מחלתו הקשה של אבי המשפחה שאיימה למוטט את מטה לחמה של המשפחה כולה.

רבי זלמן הרהר בדבר ושקל לזוטר על הנסיעה ללוצק ולנסוע אל בית החולים בוויילנא, כדי לבקר את אבי המשפחה. אם יבקר את החולה ובד בבד ידבר על ליבו של החולה שישכנע את בנו שיחדל מהנסיעות בעיצומה של שבת קודש, אולי ייפסקו חילולי השבת בעיירה ומשם תבוא רפואתו.

המחשבות המשיכו להטריד את מנוחתו, ולפתע, הופתע רבי זלמן סורוצקין לראות את אותו יהודי חולה, צועד אף הוא לעבר רציף הרכבת.

מה הינך עושה כאן בתחנת הרכבת? תהה רבי זלמן סורוצקין. הן חולה אתה ועליך לשהות במצוות הרופאים בבית החולים?

אותו יהודי, שהכיר היטב את רבי זלמן סורוצקין, פתח את סגור ליבו וסיפר: "הלילה חלמתי חלום נורא בעודי שוכב בבית החולים. בחלום ראיתי את סבתי המנוחה ע"ה שנפטרה לפני שנים רבות, והנה בחלום היא מקימה אותי ממיטת חוליי וגוערת בי על כך שלשווא אני מחפש תרופות ורפואה למחלתי אצל הרופאים והמומחים בוויילנא, שכן רק מרן החפץ חיים יכול לרפא אותי וכי עלי לסור אל ביתו ולבקש את ברכתו".

פקח רבי זלמן סורוצקין את עיניו ואמר: יש לך מזל מיוחד, אינך צריך לכתת את רגליך ברכבת עד העיירה ראדין, שכן מרן החפץ חיים נמצא אף הוא כעת בוויילנא. ולא רק זאת, הוא אף נמצא כעת כאן ברציף הרכבת בעודו ממתין לרכבת שתיקח אותו לראדין.

עוד בטרם ניגש החולה אל מרן החפץ חיים, מיהר הגאון רבי זלמן סורוצקין אל רבי הלל גינזבורג, נכדו של החפץ חיים שהתלווה אליו לנסיעה, וביקש ממנו לנצל את שעת הכושר הנדירה ולהתחנן בפני החולה שאם הוא רוצה ברכה לרפואה, עליו להסיר את נגע חילול השבת של בנו בעיירה לוצק ובכך לסתום את פרכת חילולי השבת בעיירה.

רבי הלל גינזבורג ביקש לעשות כבקשתו של רבי זלמן סורוצקין אולם עד שהספיק להגיע אל סבו,

הכל ציפו לוועידת היסוד להקמת ועד השיבות באירופה. גדולי ישראל שנטלו על עצמם את משא הדור הבטיחו את השתתפותם ועיני עם ישראל בכל תפוצות העולם היהודי המתינו לכינוס ההיסטורי שהתקיים בעיר הגדולה וילנא, שכונתה באותם ימים 'ירושלים דליטא'.

בוועידה דנו גדולי ישראל יחד עם עסקניה הנמרצים של היהדות החרדית בנושאים הרי גורל לקיומו של עולם התורה, אל מול אתגרי התקופה. הוועידה הסתיימה בשעות הבוקר המוקדמות.

בין משתתפי הוועידה היה כמובן מנהיגה של היהדות החרדית באירופה מרן החפץ חיים זצוק"ל שהגיע במיוחד מהעיירה ראדין. עם סיומה של הוועידה הוא שם פעמיו אל עבר תחנת הרכבת בוויילנא, משם יוכל לקחת רכבת אל העיירה ראדין.

מה רבה הייתה הפתעתו לפגוש בתחנת הרכבת את הגאון הגדול רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, אב"ד ורבה של לוצק, שאף הוא נמנה עם משתתפי הוועידה ההיסטורית. הגר"ז סורוצקין שם פעמיו אל אותה תחנת רכבת אליה צעד מרן החפץ חיים, שכן אף הוא היה אמור לנסוע באותה רכבת אל העיירה לוצק, הסמוכה לעיירה ראדין.

רבי זלמן סורוצקין, התהלך ברציף תחנת הרכבת אנה ואנה כשראשו טרוד במחשבות. באותם רגעים, על אף שגורל עולם התורה היה מונח על כתפיהם של גדולי ישראל מנהיגי הדור, מחשבתו נדדה אל אחת המשפחות המכובדות בעיירה לוצק.

אותה משפחה, שאבי המשפחה נמנה עם מכובדי העיירה חלה במחלה נוראה והרופאים ציוו עליו להגיע בדחיפות אל בית החולים בוויילנא לקבלת טיפול אצל טובי מומחי הרפואה. אך מעבר למחלה הקשה שפקדה את המשפחה, סערה העיירה לוצק בשבועות האחרונים, לאחר שבנו הצעיר של אותו מכובד, רכש מונית חדשה והחל לספק לתושבי העיירה והעיירות הסמוכות, שירותי נסיעות לכל האזור. אלא שלמגירת לב הוריו ותושבי העיירה, הוא החל להסיע נוסעים גם בעיצומה של שבת קודש. הגם שניסה להסוות את מעשיו, נסיעותיו ביום שישי הסתיימו לאחר כניסת השבת ואת נסיעותיו הראשונות ביום השבת עצמו היה מתחיל עוד לפני תפילת מנחה של שבת.

פסח (Pesach) כהלכתו

לפניך שלושה סיפורים המתארים מקרים בהם נהגה אחת הדמויות שלא כהלכה, ואף לא יצאה ידי חובה. היעזר במקורות המובאים בתחילת הסיפור ומצא את הטעות אותה ביצעה אותה הדמות:

באימה וביראה (עיין בשו"ע תעב, ז, מ"ב כב)

שמואל בן ה-11 ישב אל שולחן הסדר נרגש. כמה זמן הוא כבר מצפה לאכול את מצת המצווה, המצה השמורה והמהודרת שקנה אבא מרב השכונה. בערב החג למד עם אבא על גודל קדושת אכילת המצה בליל נשגב זה. אבא אף אמר, בשם ה'חתם סופר', שזו מצוות האכילה היחידה שנותרה לנו בזמן הזה שחובתה מהתורה. והנה הגיעה העת לאכול את המצה. אבא מחלק את ה'כזית' לכל יושבי הבית, וכולם כאחד מתחילים לאכול בשמחה ובזריזות. שמואל נזקף במקומו, והחליט לכבד את המצווה במלוא הרצינות: את המצה ילעס, יבלע ואף יעכל כאשר כל גופו דרוך. כחייל בגדוד, יישר שמואל את בגדיו וניער מהם כל שמץ ליצנות. הנה, כך מקיימים מצוות אכילת מצה באימה וביראה.

האם קיים שמואל את מצוות אכילת מצה? _____

נמק את תשובתך על פי המקור המופיע בכותרת הסיפור: _____

ימין ה' רוממה (עיין בשו"ע תעב ג, מ"ב י"א)

מנחם בן ה-7 כבר לגמרי התעייף. בצהריים לא הצליח להירדם, למרות הפצרותיה של אמו, וכעת הוא תשוש. ידו הימנית התעייפה מכתובת דבר התורה שאמר בתחילת ה'מגיד', וידו השמאלית התעייפה מתוך השתתפות בצרתה. גם הרגליים כבר התעייפו מכל הישיבה הזו. 'נו, מתי נאכל כבר?' 'הנה, מתקרבים אנחנו אל אכילת המצה', חשב. הוא הסתכל על שמואל, שנראה כה שמח ונרגש. גם הוא רוצה לקיים את המצווה, גם הוא רוצה לאכול מצה כהלכה. אבא חילק כבר את המצה, ומנחם קימט את מצחו כדי להיזכר מה אמר אבא רק לפני כמה רגעים. 'הו! נכון', נזכר. 'צריך להסב'. מנחם נרגע בעודו אוחז ב'כזית מצה', היסב על ידו הימנית ונגס במצה. זה אמנם לא 'שולחן עורך', אבל זו התחלה טובה.

האם קיים מנחם את מצוות אכילת מצה? _____

נמק את תשובתך על פי המקור המופיע בכותרת הסיפור: _____

עד בלי די (עיין בשו"ע תעה, ו)

שלום יוסף חיבב את כל המצוות, אבל יותר מכולן את מצוות אכילת מצה. כבר מתחילת הערב חיכה לאכילת המצה השמורה. הוא לא הולך לוותר עליה בקלות כזו. כולם לידו ממהרים, ואוכלים את ה'כזית' שלהם בחפזון. מה יש? חשב שלום יוסף. איפה חיבת המצווה, איפה הנחת והשמחה? שלום יוסף כבר הבין שכמו כל דבר טוב, עדיף למשוך אותו קצת שלא ייגמר כהרף עין. הוא נטל את ה'כזית מצה' והחל לכרסם אותו באיטיות מופלגת. לאחר נגיסה קטנטנה, הניח את המצה. לא יותר מחצי 'כזית' אכל שלום יוסף, כדי שיוכל לאכול את החצי השני במשך כל שאר הסעודה. את המצווה הזו הוא ימשיך עד עלות השחר, אם רק יפסיק אבא לדחוק בו להמשיך ולקרוא את ההגדה.

האם יצא שלום יוסף ידי חובת מצוות אכילה מצה? _____

נמק את תשובתך על פי המקור המופיע בכותרת הסיפור: _____

ויהי בחצי הלילה

לפניך מספר בתים מתוך הפיוט 'ויהי בחצי הלילה', הנאמר בסוף הגדה של פסח. בתי הפיוט רומזים לאירועים ודמויות מהתורה, הנביאים והכתובים. היעזר בתרמילון שבתחתית הדף וציין לאחר כל בית על מי/מה רומז הכתוב:

גַּר צֶדֶק נִצְחָתוֹ כְּנִחְלָק לוֹ לַיְלָה

על מי מדובר? _____

דִּנְתָּ מֶלֶךְ גֵּר בְּחִלּוֹם הַלַּיְלָה

על מי מדובר? _____

הַפְּחִדְתָּ אֶרְמֵי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה

על מי מדובר? _____

וַיֵּשֶׁר יִשְׂרָאֵל לְמַלְאָךְ וַיּוֹכַל לוֹ לַיְלָה

על מי מדובר? _____

זָרַע בְּכוֹרֵי פְתָרוֹס מִחֻצֹתָ בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה

על מי מדובר? _____

חֵילִם לֹא מָצְאוּ בְּקוֹמָם בַּלַּיְלָה

על מי מדובר? _____

טִיסַת נְגִיד חֲרָשֶׁת סְלִיתַת בְּכוֹכְבֵי לַיְלָה

על מי מדובר? _____

לְאִישׁ חַמּוּדוֹת נִגְלָה רֵז חַזוֹת לַיְלָה

על מי מדובר? _____

מִשְׁתַּכֵּר בְּכָלֵי קֶדֶשׁ נִהְרַג בּוֹ בַּלַּיְלָה

על מי מדובר? _____

נוֹשַׁע מְבוֹר אֶרְיוֹת פּוֹתֵר בְּעֲתוֹתַי לַיְלָה

על מי מדובר? _____

שְׁנָאָה נָטַר אֲגָגִי וְכַתֵּב סְפָרִים בַּלַּיְלָה

על מי מדובר? _____

עוֹרְרֶת־נִצְחָךְ עָלָיו בְּנִדְד שְׁנַת לַיְלָה

על מי מדובר? _____

תראיתו

בלשאצר, נכדו של נבוכדנצר, ששתה יין בכלי המקדש. | דניאל איש חמודות, שניצל מגוב האריות בנס. | המלך אחשוורוש, שנדדה שנתו בלילה וציווה להביא לפניו את ספר הזכרונות. | דניאל איש חמודות, שפתר ואף גילה את חלומו של נבוכדנצר מלך בבל. | המן הרשע שכתב ספרים להשמיד ולהרוג ולאבד את היהודים. | סיסרא, שר צבא יבין, שנלחם בחרושת הגויים. הכוכבים ממסילותם נעקרו להלחם בו. | יעקב אבינו, שנלחם בשר צבא עשיו ויכל לו. | אברהם אבינו, ברודפו אחרי המלכים כדי להציל את לוט בן אחיו. | פרעה, בכור מלכי מצרים, אשר שכנו בפתרוס. | לבן הארמי, שנגלה לו הקב"ה 'אמש לילה' לומר שלא יפגע ביעקב. | אבימלך גרר, שנגלה לו הקב"ה לומר לו לא לגעת בשרה אמנו. | חיל פרעה ופרשיו, אשר נשטפו במי ים סוף ומרכבותיהם צפו בבוקר.

כבן שבעים שנה

קרא את דברי המשנה (ברכות א, ה):

"מזכירין יציאת מצרים בלילות.

אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתיאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא, שנאמר: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך" (דברים טז, ג).

מהי משמעות דבריו של רבי אלעזר בן עזריה 'הרי אני כבן שבעים שנה' עיין בדברי הרמב"ם:

רמב"ם, פירוש המשניות (ברכות א, ה):

"ואולם מה שאמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא אמר "בן שבעים שנה" - כי לא היה בן שבעים, אלא צעיר לימים היה, והיה מרבה לשנות וללמוד ולקרוא יום ולילה עד אשר תשש כחו, ונזרקה בו שיבה וחזר כזקן בן שבעים שנה, והיה התחלת השיבה ברצונו, כמו שנתבאר בגמרא."

מדוע על פי הרמב"ם נזרקה שיבה בזקנו של רבי אלעזר בן עזריה?

בגמרא מסופר כי לאחר שחלק רבי יהושע על רבן גמליאל, ציער רבן גמליאל את רבי יהושע. מכיוון שכך, ביקשו חכמים להעביר את רבן גמליאל מתפקידו. כעת חיפשו מחליף ראוי, ומצאו את רבי אלעזר בן עזריה.

"...נוקמיה לר' אלעזר בן עזריה דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא הוא חכם דאי מקשי ליה מפרק ליה והוא עשיר דאי אית ליה לפלוחי לבי קיסר אף הוא אזל ופלח והוא עשירי לעזרא דאית ליה זכות אבות ולא מצי עניש ליה."

אלא שרבי אלעזר בן עזריה צעיר היה לימים. וכך אמרה לו אשתו:

"אמרה ליה לית לך חירותא (פרש"י - אין לך שערות לבנות של זקנה ונאה לדרשן להיות זקן). ההוא יומא בר תמני סרי שני הוה אתרחיש ליה ניסא ואהדרו ליה תמני סרי דרי חירותא (פרש"י - י"ח שורות של זקנה). היינו דקאמר ר' אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא בן שבעים שנה."

על פי דברים אלו, מדוע נזרקה שיבה בזקנו של רבי אלעזר בן עזריה?

הלכות ספירת העומר - חידות בחרוזים

לפניך סיפורים בחרוזים. קרא כל סיפור וענה על השאלה בסופו בעזרת המקור המצוין בתחילתו:

1

אברהמ'ל השכחן

(עיין בשו"ע תפ"ט, ז)

אברהמ'ל שלנו היה מצוברח לספור את ספירת העומר הוא שכח לא במזיד, בשגגה - הוא נרדם ובכך לא נזכר עד שבבוקר קם האם עוד יכול הוא לספור כעת? אם יוכל לברך גם? הוא ממש מתלבט אז ללא אנוחות וללא יללות ענו לו ילדים, על כל השאלות!

האם יכול אברהמ'ל לספור בבוקר, לאחר ששכח לספור בלילה?

האם יכול אברהמ'ל לברך על הספירה בבוקר, לאחר ששכח לספור בלילה?

3

שלמה החברותי

(עיין בשו"ע תפ"ט, ה)

שלמה לא זכר איזה יום היום ד' לעומר? או שה' כבר פתאום? הוא החליט לחכות שיפתח חברו הטוב, את פיו יפתח לאחר שיברך, ימתין לו שלמה וישמע כיצד יספור חברו אז יוכל גם הוא לספור וב'הרחמן' ו'למנצח' לגמור אמרו ילדים, האם כך נכון? האם זו ההלכה? לכם הפתרון!

האם יכול שלמה לברך על דעת שיספור כפי שיספור חברו?

2

מנחם המבולבל

(עיין בשו"ע תפ"ט, ח)

הערב מנחם כבר ממש מבולבל הוא זכר לספור או ששכח בכלל? מנחם ידע שאתמול הוא חשק לספור בברכה, אך באמצע משחק ייתכן וחמקה ממנו המצווה ועכשיו לא זוכר. איזו אכזבה! עזרו למנחם לפתור את ספקותיו: האם יוכל לספור עם ברכה מעכשיו?

האם יכול מנחם, המסתפק אם ספר אמש, לספור הערב בברכה?

כחצות או כחצות?

שמות יב, כט

"ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה"

מתי הכה ה' כל בכור על פי הפסוק שהובא לעיל?

שמות יא, ד

"ויאמר משה כה אמר ה' כחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים"

על פי דברי משה, מתי יצא ה' בתוך מצרים להכות את מצרים?

רש"י יא, ד ד"ה כחצות הלילה

כחצות הלילה - "כהחלק הלילה כחצות כמו (מ"א יט) כעלות (תהלים קכ"ד) בחרות אפם בנו זהו פשוטו לישבו על אופניו שאין חצות שם דבר של חצי (ברכות ד) ור"ד כמו כחצות הלילה ואמרו שאמר משה כחצות דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחוריו ולא אמר בחצות שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא אבל הקב"ה יודע עתיו ורגעיו אמר בחצות."

באר כיצד מסביר רש"י את ההבדל בין דברי הקב"ה למשה לבין דברי משה אל פרעה:

עיין בדברי רבנו בחיי המובאים לקמן. האם תשובתך תואמת לתשובתו?

רבנו בחיי שמות יא, ד

"כה אמר ד' כחצות הלילה - הקדוש ברוך הוא אמר לו: 'כחצות', כי כן העידה התורה במעשה: 'ויהי בחצי הלילה וד' הכה כל בכור' (יב, כט), אבל משה אמר: 'כחצות', דרשו רז"ל (ברכות ד ע"א): כדי שלא יטעו אצטגניני פרעה, ויאמרו: 'משה בדאי הוא' "

מדוע היה חשש שיטעו אצטגניני פרעה ויאמרו שמשה בדאי? עיין בדברי ראב"ע וענה: מה היה הקושי בו עלולים היו להיתקל חרטומי פרעה?

רבי אברהם אבן עזרא שמות יא, ד

"כחצות הלילה. יש מדקדקים שאמרו כחצות שם הפועל. והטעם כאשר יהיה חצי הלילה בשוה. כי רצו לדמותו כמו ויהי בחצי הלילה וידוע כי אין יכולת בחכם לידע רגע חצי היום כי אם בטורח גדול בכלים גדולים של נחשת. ואף כי חצי הלילה שהוא יותר קשה."

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יב פסוק מ - ומושב בני ישראל

"בחצי הלילה נדבר עם אבינו אברהם בין הבתרים ובחצי הלילה נולד יצחק ובחצי הלילה לקו בכורות מצרים, שנאמר: "ויהי מקץ" - קץ אחד לכולן: שלושים שנה וארבע מאות שנה. שלושים שנה אלו מה טיבן? מיום שנידבר עם אבינו אברהם בין הבתרים ועד שנולד יצחק - ל' שנה. ומשנולד יצחק ועד שיצאו ישראל ממצרים ארבע מאות שנה.

עיין בדברי המדרש: אילו עוד אירועים קרו בחצי הלילה בדיוק?

כללי המשחק

המטרה: לאסוף כמה שיותר רביעיות

מהלך המשחק

התחלת המשחק: מערבבים את הקלפים ומניחים אותם בערימה כשפניהם למטה. כל שחקן מקבל ארבעה קלפים. קובעים מי ראשון וממשיכים עם כיוון השעון. שחקן שרוצה

לאסוף את הקלפים של הגדרה מסוימת, יפנה לשחקן אחר וישאל האם יש לו קלפים השייכים להגדרה זו. אם השחקן הנשאל עונה בחיוב, ימשיך וישאל לגבי קלף מסוים השייך להגדרה זו. לדוגמא: אם הוא מעוניין בקלפים מהגדרת '4 קושיות', ישאל: "האם יש לך קלפים של '4 קושיות'?" אם השחקן האחר ישיב "כן, יש לי" - הוא רשאי לשאול: "האם יש לך את 'הלילה הזה כולו מצה'?"

אם השחקן השואל קיבל את הקלף שביקש, רשאי להמשיך ולבקש קלפים נוספים מאותה קטגוריה. אם לא קיבל - ייקח קלף נוסף מהערמה.

התור עובר לשחקן הבא.

שחקן שהשלים רביעייה - יכריז על כך.

סיום המשחק:

המשחק יסתיים כשיגמרו הקלפים בידי השחקנים.

המנצח הוא מי שיהיו ברשותו מספר הרביעיות הגבוה ביותר.

משחק הרביעיות נמצא בדפי הגזירה

לחברים מבית

בוא דיבור

בס"ד

חברים!

מה שלומכם בבידוד הביתי?
אני מקווה שאתם מצליחים ללמוד כמו שצריך, ולהגביר את לימוד התורה!
אתם יודעים מה היה כתוב על פתח הישיבה המופרסמת של רבי מאיר שפירא מלובלין: "לכו בנינו שמעו לי" נשאלת השאלה - מדוע כתוב 'לכו' ולא 'בואו' שמעו לי?
אלא -
וחשוב שנזכור את זה בימים שאנחנו מחוץ לתלמוד תורה-
לכו - כשיוצאים מהתלמוד תורה החינוך הטוב שלנו עומד במבחן.

במרחב הקולי של התלמוד תורה ספרו לנו על רבי יעקב אידלשטיין זצ"ל ואחיו שיבדל לחיים טובים מן ראש הישיבה רבי גרשון שליט"א.
בילדותם, הם עלו עם אבא שלהם מרוסיה. בימים ההם, כפי שאתם בוודאי יודעים, נסעו באוניה. כל הפציהם האישיים נארזו בארגזים שירדו לבטן האוניה. והם היו רשאים להחזיק עימם על הסיפון רק מזוודה אחת עם חפצים שימושיים ביותר.
מה נראה לכם שאבא שלהם הכניס למזודה האחת והיחידה הזו?
חומש דברים וגמרא בבא קמא.

במשך ימי ההפלגה הארוכים, הם ישבו שלושתם ולמדו מתוך ספר אחד!
כשהגיעו ארצה - הם פנו לרמת השרון. דירת המגורים שהם קבלו הייתה לול תרנגולים שפונה והפך לדירה. בדירה העלובה הזו לא היה כל רהיט. אפילו לא כסא לשבת עליו. מעט הרהיטים של משפחת אידלשטיין לא הגיעה איתם באוניה אלא נשלחו בנפרד במכולות מיוחדות, שהיו צפויות להגיע רק לאחר כחודשיים. בעל ה"דירה" ראה שהם באו ללא כל ריהוט בסיסי, אז הוא אמר להם שיש ברשותו הרבה ארגזי עץ שיכולים לשמש ככסאות או כשולחן קטן, והם יכולים לבוא לקחת אותם ממנו. אך האם אתם יודעים מה היה חשוב לאבא שלהם יותר משולחן וכסאות? צדקתם! עוד ספרי קודש ללמוד מהם. הוא אמר לילדים, בואו נצא לבית הכנסת ונבקש רשות מהגבאי להביא לכאן עוד שני כרכים של בבא קמא. אין זה נח ללמוד מגמרא אחת כפי שלמדנו באניה.
זה הדבר הראשון שנכנס לביתם בארץ הקודש. לפני כסא, לפני שולחן. אפילו לפני כיכר לחם בודדת לארוחת הערב.
אילו מושגים!

אז נכון. אנחנו בסגר. התנאים הנוחים של השגרה - אינם עומדים לרשותינו. אבל גמרא לכל אחד עוד יש... שולחן וכסא, ואפילו הרבה יותר מזה.
וזה בדיוק מה שאמר ר' יעקב זצ"ל. כתוב "לפתח חטאת רובץ" - כששערי התלמוד תורה פתוחים והילדים בבתיהם, היצר הרע עובד כפליים לנסות להסיח את דעתנו, הוא משכנע אותנו שאנחנו מתווכים, שכולם בבית והרעש רב, שאי אפשר להתרכז כך בכלל. יש לו אלף תירוצים מדוע זה לא בדיוק הזמן ללמוד.

לא ניפול למלכודת הזו.
חזק ונתחזק. נלמד בחשק ובשמחה, ונדע שזו התרופה האמיתית לכל פחד ומחלה.

אני מאחל לעצמינו, שנצליח ללמוד בישוב הדעת, ושבקרב ממש נוכל כבר לעשות זאת מתוך בריאות בחיידר.

שלכם,
יעקב

במוחו התרוצצו המחשבות על הוריו שממתינים לו. כבר חלפה שעה מאז יצא משערי הת"ת ואין ספק שהוריו ממתינים בדאגה גוברת.

מתחת לבית משפחת וסרמן המתינו הוריו של יוסי. הם הביטו לכל עבר ולא היה כל סימן לבנם היחיד והאהוב. הם החלו להסתובב ברחובות השכונה כדי למצוא סימן לבנם האובד תוך כדי שהם ממלמלים פרקי תהילים. כל דקה שחלפה הגבירה את דאגתם והעכירה את מצב רוחם. כעבור מחצית השעה החליטו ההורים להתקשר לבתיהם של חבריו לכיתה. ילדי הכיתה ידעו לספר שיוסי יצא יחד איתם משערי הת"ת, אך בעוד הם עשו את דרכם אל תחנת האוטובוס, יוסי המשיך בצעידה רגלית כמידי יום. כאשר חלפה למעלה משעה, הבינו ההורים שמשו קרה. יוסי ילד אחראי ואם היה הולך לבית של חבר או למקום אחר, הוא בוודאי היה טורח להתקשר כדי להודיע שבכוונתו לאחור. בהחלטה של רגע החליטו ההורים לצאת עם כרוז ברחבי השכונה. כמה מתושבי השכונה נרתמו לסייע להורים במצוקתם ויצאו לחפש את יוסי ברחובות השכונה. גם המשטרה עודכנה ושוטרים נשלחו לסייר ברחובות השכונה.

יוסי עדיין שכב על החצץ בחורשה. אט אט שבו אליו כוחותיו והוא הצליח לקום ממקומו. הוא מישש את ידיו ורגליו כדי לוודא שלא נפצע באופן חמור. ראשו עדיין כאב, אך הבין שאין לו מנוס אלא לצעוד באיטיות אל עבר הכביש הראשי. בחושיו המיוחדים הבין יוסי שעליו לחזור חזרה את הדרך שעשה ולא לנסות להגיע אל צידה השני של החורשה. רק שאז נתקל שוב בקופסת העץ שגרמה לנפילתו. בהחלטה של רגע החליט לבחון את תכולת הקופסה. הוא ניסה למשוך אותה מהקרקע ולמרבה הפליאה, רעש עצום של מטבעות ומתכות נשמע מתוכה. השמש כבר שקעה כמעט לחלוטין. קרניים אחרונות של שמש עוד האירה במעט את המקום. יוסי הביט אל תוך הקופסה כדי לבחון את תכולתה. עיניו נותרו פעורות במשך דקה ארוכה כשהבין שהקופסה שבידיו מלאה בתכשיטים, מטבעות ושטרות כסף. סקרנותו של יוסי גברה. הכאבים שהיו מנת חלקו עד לפני רגעים ספורים, נעלמו. מעניין של מי הקופסה הזו? ולמי היה עניין לטמון אותה דווקא כאן בלב החורשה? יוסי נטל איתו את הקופסה והחל לצעוד בחזרה אל הרחוב הראשי. מידי פעם עצר לנוח כדי להתגבר על כאבי הנפילה. עד שהגיע לכביש הראשי.

ניידת הסיור השכונתית שהגיעה לבית המשפחה לקחה מההורים את התיאור המדויק של יוסי. האמא סיפרה אלו בגדים הוא לבש כשיצא לתלמוד תורה ואיך נראה הילקוט שעל גבו. עם הפרטים ותמונתו של יוסי, יצאו השוטרים לסייר ברחובות השכונה. בפאתי השכונה ציפתה להם הפתעה. יוסי עמד על המדרכה המובילה אל הכביש הראשי כשהוא חיוור, בגדיו מפוזרים, הילקוט שמוט על גבו וקופסת עץ בידי.

קופסת האלף האבודה

יוסי וסרמן, תלמיד כיתה ח' בת"ת "חסדי יחיאל", נטל את הילקוט ויצא מהבית אל חדר המדרגות בשעטה. השעה כבר 7:50 ובעוד עשר דקות הוא כבר אמור להיות בתוך הכיתה בתלמוד התורה. כברת דרך לא ארוכה ממתינה לו, ובכל זאת, בדקות אלו של הבוקר, רחובות השכונה הירושלמית בה הוא מתגורר, עמוסים במאות ואלפי תלמידים הממהרים אל מוסדות החינוך. יוסי הוא מהחרוצים שבכיתה. מידי בוקר הוא מהראשונים להיכנס בשער בית הספר. הוא אף זכה על כך בפרסים מהנהלת הת"ת. אבל הבוקר אמו התקשתה להעיר אותו בזמן. האם היום זו הפעם הראשונה שיוסי יאחר לתלמוד תורה? הרב רבינוביץ, המחנך של כיתה ח' ידוע כמי שמקפיד מאוד על איחורים לכיתה. אם אין לתלמיד סיבה מוצדקת, הילד ישלח אחר כבוד לביתו. "אני מעדיף שתלמיד יחסיר יום לימודים ולא יאחר", נהג הרב רבינוביץ להסביר להורים באסיפות ההורים החצי שנתיים. ההורים הפנימו ולמעט מקרים חריגים ומוצדקים, בכיתה של הרב רבינוביץ, התלמידים לא מאחרים. יוסי קיווה שגם אם יאחר היום, המחנך יסלח לו. מה גם, שלמחנך הייתה אתמול שמחה גדולה. הוא זכה ב"ה לחתן את בנו הבכור. יכול להיות שהוא בעצמו יאחר לכיתה, הרהר יוסי בינו לבין עצמו.

ערב קודם לכן היה לכאורה עוד ערב שגרתי. יוסי יצא מחצר הת"ת ופסע באיטיות לעבר ביתו. מרחק של כמה מאות מטרים מפרידים בין ביתו לבין הת"ת בו הוא לומד. את הדרך הזו הוא מכיר היטב. הוא עושה אותה מידי יום מאז היה בכיתה א'. בשנים הראשונות, בעודו ילד רך בשנים, היו אביו או אמו מלווים אותו עד לשערי התלמוד תורה. בשנתיים האחרונות, כילד בוגר ואחראי, הוא עושה את הדרך הזו לבדו. יוסי מכיר את ההנחיות והאזהרות הקבועות של ההורים: לא להיענות לשום אדם זר, לא ללכת בדרך שהוא לא מכיר ולא להתמהמה בדרך הביתה. הוא גם יודע שאם לא יגיע תוך 20 דקות מזמן סיום הלימודים, אחד ההורים כבר ימתין מתחת לבניין. כמידי יום, צעד יוסי בשביל המוביל אל הרחוב הראשי. החורשה הצדדית החוצה את השכונה, הייתה שם תמיד. כילד אחראי, מעולם לא נכנס אליה, ודאי לא בשעות אלו של בין הערביים, זמן סיום הלימודים בת"ת. באותו יום, ברגע של שובבות, ואולי היה זה סקרנות גרידא, החליט יוסי לקצר את המסלול דרך החורשה. עצי ברוש ואקליפטוסים עבותים ותמירי קומה קידמו את פניו. ככל שהעמיק בשבילי החורשה, התעבו העצים. כשהביט לאחור, גם הכביש הראשי נעלם מהאופק. מעניין מדוע לא בנו כאן עוד בניינים עבור תושבי השכונה? תהה יוסי במחשבותיו. הוא המשיך לצעוד עוד מספר צעדים, עד שרגליו נתקלו בקופסת עץ שהייתה טמונה באדמה. יוסי השתטח על שביל החצץ ונחבל בכל חלקי גופו. במשך דקות ארוכות שכב על החצץ ונאנק מכאבים. מהחבטה, נפגע גם בראשו. במשך דקות ארוכות שכב במקומו כשהוא מטושטש. הוא ניסה להרים את עיניו בניסיון למצוא אדם שיוכל לסייע לו, אך בשעה זו של היום, הייתה החורשה שוממה וריקה מאדם. יוסי ידע שבעוד דקות אחדות, השמש תשקע ועלטה תרד על האזור. אין כל תאורת רחוב במעבה החורשה ואין שום סימן חיים במקום שנמצא במרחק של דקות הליכה ספורות מביתו.

סיפור וניתוח

בקריאת סיפור, אנו פוגשים בדרך כלל במבנה כללי המאפיין את הסיפור כולו. לאחר קריאת הסיפור נשאל את עצמנו: מי היו הגיבורים? מהי ההתרחשות? מה הבעיה? וניתן הצעות לפתרון.

לפניך סיפור, קרא אותו והשב על השאלות שלאחריו:

הצולע והעיוור

פעם אחת נפוצה שמועה כי אויב עצום ורע מתקרב אל העיר. באותה העיר היו שני ידידים: אחד צולע וחברו עיוור. נדברו זה עם זה והחליטו לברוח. יצאו לדרך, בצאתם החליטו לסייע זה לזה. מה עשו? הצולע הרכיב את העיוור על גבו. היה הצולע הולך, והעיוור מיעץ לו עצות על הכיוון. הגיעו לעץ - נתקלו בו. הגיעו לבור - נפלו לתוכו. לבסוף חשבו על הדבר ושינו את מצבם: ירד העיוור והרכיב את הצולע על גבו. היה העיוור הולך, והצולע מורה לו את הדרך הנשקפת לעיניו. מעתה לא ארע להם כל רע.

שאלות:

1. מיהן הדמויות בסיפור?

2. למה הצולע והעיוור נאלצו לברוח מהעיר?

3. כיצד יצאו לדרכם הצולע והעיוור?

4. למה הצולע והעיוור שינו במהלך הדרך את מצבם?

5. כיצד שינו את מצבם?

6. מה למדת מהסיפור?

השוואה בין 2 קטעי מידע

לפניך שני קטעי מידע, קרא אותם והשלם את הטבלה:

הפיל

הפיל הוא גדול היונקים ביבשה. מבנה גופו גדול וכבד. גבהו כ-3 מטרים ומשקלו מגיע עד 7 טון. צבעו של הפיל, אפור או חום. הפיל חי ביערות אפריקה ובהודו. לפיל צוואר קצר וחדק ארוך. החדק משמש לו כמו יד, ובעזרתו הוא תופס את מזונו ומביאו לתוך פיו. הפיל משתמש בשנהבים ובחדק לחפירה ולנשיאת משאות. הפיל ניזון מענפים מעלים, מפירות ומגרגירים. האדם מאלף פילים לשם עזרה בהובלת משאות ולשם מופעי שעשועים. משנהבי הפיל מגלפים חפצי נוי.

הג'ירפה

הג'ירפה היא בעל החיים הגבוה ביותר ביבשה. גבהו מגיע עד ל-6 מטר. הג'ירפה היא בעל חיים יונק ומעלה גרה. לג'ירפה צבעים שונים: צהוב, שחור או חום, והיא מנומרת בכתמים. הג'ירפה חיה באפריקה בעדרים קטנים. לג'ירפה צוואר ארוך מאוד, וארבע רגליים ארוכות. לכל רגל שתי אצבעות ופרסה. עיני הג'ירפה נמצאות בצידו ראשה, ולכן היא מסוגלת לראות את אויביה הטורפים ממרחקים. לשון הג'ירפה ארוכה, גמישה ועבה, ובעזרתה היא מצליחה לתפוס ענפי עצים ועלים שמהם היא ניזונה.

ערוך השוואה בין הפיל לג'ירפה והשלם את הטבלה שלפניך:

ג'ירפה	פיל	
		מבנה:
		איברים:
		צבע:
		מקום מחיה:
		מזון:
		תועלת:

כתיבת מכתב

המכתב הוא טקסט תקשורתי. הוא דומה לשיחה בין מוען לנמען (שולח למקבל), לכן גם המוען וגם הנמען מיוצגים בו. קיימים הבדלים בין מכתב אישי למכתב רשמי. מכתב אישי מיועד לחברה, למשפחה וכדומה. מכתב רשמי מיועד לרשויות כגון: עירייה, בית המשפט ועוד.

לפניך הגדרות, נסה לסווג ביניהן ולשייך למכתב אישי או למכתב רשמי. הקף בעיגול את ההגדרות השייכות למכתב הרשמי ומתח קו מתחת להגדרות הקשורות למכתב האישי:

- מקפידים על פיסוק תקני
- מכתב בעל אופי רשמי
- משלב לשוני נמוך
- אין הקפדה על סימני פיסוק. מצד שני, יש ריבוי של סימנים המביעים רגשות שמחה, התרגשות והתלהבות
- המוען והנמען מיוצגים בגוף רבים
- משלב לשוני גבוה
- מכתב בעל אופי חברי

מילון מושגים הקשורים בכתיבת מכתב

הנידון = נושא שדנים בו (כותרת רווחת במכתב רשמי)
 לוגו = סמל המהווה סימן זיהוי של מוצר ו/או של חברה, מופיע כחלק מהשם הנמצא על גבי פרסומים ועוד.
 "לכל מאן דבעי" = ביטוי בשפה הארמית שפירושו: "לכל מי שמעוניין". כותרת הנכתבת במכתב רשמי שאיננו ממוען לאדם מסוים, כגון: מכתב המלצה.
 מען = שם וכתובת המוצגים על המעטפה, שמו המדויק של מי שהמכתב או המשלוח מיועדים אליו.
 מצ"ב = מצורף בזה (ראשי תיבות). ביטוי הנכתב בדרך כלל במכתב רשמי ומציין אילו מסמכים נוספו למכתב.
 נ"ב = נכתב בצידו, או: נוסף בצידו (ראשי תיבות). נוסח של הערה הפותחת דברים הנכתבים בשולי המכתב.

כתוב מכתב, תאר לך שאיחרת ליום הולדת אצל חבר מאחר שהאוטובוס איחר ב-40 דקות, והחלטת לפנות לפניות הציבור בנושא תחבורה ציבורית. נסח עבורם מכתב רשמי. בנוסף, כתוב מכתב יפה של איחול ליום ההולדת של חברך, תוכל לשלב בו התנצלות על האיחור.

מכתב רשמי

מען: פניות ציבור תחבורה ציבורית:
 הנידון: _____

מכתב אישי

לכבוד: _____, החבר היקר והמיוחד!

כתיבת דיווח לעומת תיאור חוויה

כעת נעמוד על ההבדלים בין כתיבת דו"ח לבין תיאור חוויה. כתיבת דיווח:

הגדרה: טקסט מידע המתמקד בעובדות ומתאר אירועים ללא הבעת דעה, תוך מסירת פרטים מדויקים.

בכתיבת דיווח נקפיד על:

- רקע להתרחשות: מתי התרחשה, היכן ומי היו הדמויות
- דיוק בפרטי המאורעות
- שימוש במילים קצרות וברורות
- השמטת רגשות ודעות
- שימוש בביטויי זמן
- הקפדה על כללי הפיסוק
- כתיבת תיאור חוויה:
- הגדרה: כתיבת רושם רב שנשאר בלב לאחר אירוע, ביקור וכו'.

בכתיבת תיאור חוויה נקפיד על:

- מקום: היכן התרחשה החוויה
- זמן: מתי התרחשה החוויה
- דמויות: מי השתתפו בחוויה
- בכתיבת חוויה נרבה בתחושות, במחשבות ובתיאורים, ונשתמש גם בחמשת החושים.

כתוב דיווח ותיאור חוויה:

בחר באחת מן הדמויות הבאות וכתוב מנקודת מבט שלה דיווח ותיאור חוויה על ילד שפרץ לכביש:

נהג הרכב | מנקה הרחובות | הילד שפרץ לכביש
 תיאור חוויה: מנקודת מבט של _____

כתיבת דיווח: מנקודת מבט של _____

לאחר כתיבת הדיווח, בדוק האם פעלת לפי הקריטריונים הכתובים למעלה.

האקלים

אקלים הינו דפוס מזג אוויר השורר לאורך כל השנה באזור מסוים וכולל נתונים על הטמפרטורה, על המשקעים ועל הרוחות. האקלים של אזור נקבע לפי תצפיות ומדידות שנערכו באותו אזור לאורך שנים. באזורים שונים בעולם שוררים אקלימים שונים. פרק זה דן בסוגי האקלים השונים שעל פני כדור-הארץ.

חשיבה

לפניך מספר משפטים, קבעי אילו מהם עוסקים באקלים ואילו מהם עוסקים ב"מזג אוויר".
1. החזאי מודיע: "מחר יהיה קר מהרגיל, ייתכנו סופות ברקים ורעמים וגשם ירד לפרקים"

2. באזור הגליל יורדים בממוצע 600 מ"מ גשם בשנה

3. חורף 1991-1992 היה גשום במיוחד וברוב אזורי הארץ ירד שלג - תופעה יוצאת דופן בישראל

4. מדי שנה יורד שלג בחרמון המצטבר על פני הקרקע

אלנה

האוויר הוא תערובת של גזים שונים. מהו הגז הנפוץ ביותר באוויר?

- חנקן
- ארגון
- חמצן
- פחמן דו חמצני

אלנה

מה קורה באטמוספירה כאשר עולים מגובה פני הים לפסגת הר?

- הטמפרטורות עולות והאוויר נעשה דליל יותר
- הטמפרטורות יורדות והאוויר נעשה דליל יותר
- הטמפרטורות עולות והאוויר נעשה צפוף יותר
- הטמפרטורות יורדות והאוויר נעשה צפוף יותר

חשיבה

לפניכם רשימה של מושגים שונים הקשורים ללחות האוויר:

לחות | ערפל | טל | שלג | ברד | כפור | עננים | גשם
סמנו אלו מהמושגים הללו נחשבים "משקעים"? (רמז: שלושה מהמושגים).

חשיבה

לפניכם רשימת תופעות אקלימיות.

סמנו בטבלה האם הן מאפיינות את האקלים הים תיכוני, את האקלים המדברי או את שני סוגי האקלים.

תופעת האקלים	אקלים ים תיכוני	אקלים מדברי
גשמים יורדים רק בחורף		
כמעט אין גשמים		
כמות המשקעים השנתית הממוצעת כ-500 מ"מ		
הבדלים גדולים בטמפרטורות בין חורף לקיץ		
קיץ ארוך, חם וללא משקעים		
סופות חול		
שתי עונות מעבר קצרות		
רוח קלה ("בריזה")		
הבדלים גדולים בטמפרטורות בין יום ללילה		

המעפילים

רצונם של היהודים לעלות לארץ ישראל התגבר דווקא בתקופת מלחמת העולם השנייה, אז שלטו בארץ התורכים ואחריהם הבריטים. הבריטים לא רצו להכעיס את הערבים והכניסו כמות מצומצמת של יהודים לארץ ישראל על ידי 'סרטיפיקט'.

סרטיפיקט - כרטיס כניסה המאפשר לעלות לארץ ישראל. כאשר התרבו היהודים שחפצו לעלות מאימת המלחמה, האנגלים צמצמו את מספר הסרטיפיקטים ונוצר מצב בלתי אפשרי של מספר רב של יהודים שרוצים לעלות ומספר מועט של אשרות כניסה.

היהודים נאלצים לעלות לארץ ישראל באמצעות העפלה - עליה לארץ בדרך לא חוקית. האנגלים מגלים זאת ומכניסים אותם ליישוב עתלית שבצפון הארץ.

היהודים ממשיכים לנסות להיכנס לארץ ישראל והאנגלים שולחים אותם למחנות בקפריסין.

משימה

לפניך שני מכתבים המתארים את מצבו של לייבל בארץ ישראל. קרא את המכתבים והשב על השאלות לאחר מכן.

לאחותי היקרה רבקה שלום לך, כה רציתי לראות אותך ממש-ממש בימים הקרובים לאחר התופת שעברנו אצל הנאצים, כה רציתי לעלות לארץ ישראל ולנשק את האדמה הקדושה אך האנגלים לא העניקו לי סרטיפיקט. אין ברירה אלא לעלות לארץ ישראל בצורה לא חוקית. אני מנסה להשיג מקום באוניית מעפילים שתפליג לארץ ישראל. להתראות לייבל.

לרבקה אחותי היקרה ולבני משפחתה החשובים, אני כותב לכם מתוך אוניית מעפילים, זו אוניית משא ישנה עשויה עץ, באוניה מקום לשישים נוסעים ואולם פה כשש מאות איש על האוניה, הצפיפות נוראה, המחנק קשה מנשוא, המחסור החמור באוכל ומים גרמו לנוסעים רבים להתמוטט ולהתעלף ולאחר 12 יום של חום, מחנק צפיפות וצמא העלו לנו מים מהים לשטוף את גופנו אך המלח אשר במי הים צרב את עורנו וגרם לנו לפצעים איומים.

קרבתנו לארץ ישראל העיניים נוצצות מדמעות, הלבבות הולמים בהתרגשות עוד רגע נראה את חיפה אך אבוי האנגלים גילו אותנו...

מדוע נאלץ לייבל לעלות לארץ ישראל בצורה לא חוקית?

כיצד נקראת צורה זו של עלייה לארץ? _____

תאר את הנסיעה באוניית מעפילים:

המעברות

לאחר שהבריטים עזבו את ארץ ישראל והיהודים החלו לשלוט בארץ, הגיעו יהודים גם מתימן ומארצות המזרח. בארץ לא היה מקום לשכן את כל העולים והם התרכזו במעברות. התנאים במעברות היו קשים.

משימה

לפניך קטע מתוך יומן המתאר את מצבם של העולים במעברות. קרא את הקטע והשב על השאלות לאחר מכן.

להלן דף מיומנו של דוד:

אמא הטובה הצליחה לפרוס מזרנים על הקרקע לאחר שהיא טאטאה אותה היטב מאבנים ופסולת. צנחנו עייפים על המזרנים ונרדמנו כשלפתע התעוררתי מבוהל וקפוא. מה זה? אני בים? אני בנהר? מדוע המזרון שלי שטף זעקתי בבהלה: אמא, הכל פה מלא מים. הגשם השוטף אומנם לא נכנס מבעד ליריעות האוהל אך הוא הציף את כל האדמה. קפצנו מהמזרונים רטובים עד לשד עצמותינו, מלוכלכים בבזבז פורצים בבכיות בהלה ומכל האוהלים מסביב נשמעו יבבות וקריאות בהלה.

לאחר השיטפונות העבירו אותנו מן האהלים לפחונים, היו אלו מן חדרונים עשויים מפך, החום היה קשה מנשוא אך העייפות הכריעה אותי ונרדמתי. לפתע זעקות העירו אותי. זכריה אחי הקטן התעורר בבהלה בזעקות כאב ואמא רצה לקראתו וראתה עקרב נמלט. היא נשאה אותו על ידיה ורצה בלילה החשוך אל עבר המרפאה. את שארית הלילה הם בילו במרפאה.

כתוב מה היו הקשיים במעברות בתקופת החורף ומה היו הקשיים בקיץ:

הקושי בחורף:

הקושי בקיץ:

יחיד ורבים

רוב שמות העצם יכולים להופיע ביחיד וברבים.
 1. הקיפו רק מילים בלשון רבים:
 יד, ידיות, כיסא, כיסאות, נר, כוסית, שניים, שינויים, שינוי, שנה, שנים.
 2. צבעו את הסימונות של המילים שהקפתם.
 ראינו שלצורת הרבים קיימות סימונות שונות

יש כמה כללים שיכולים לעזור לנו להטות מיחיד לרבים.
 קראו את הכללים והוסיפו דוגמא לכל כלל:
 1. רוב המילים בלשון זכר מסתיימות בסימנת *ים לדוגמא: ילד - ילדים, הוסף דוגמא משלך _____.
 2. רוב המילים בלשון נקבה מסתיימות בסימנת *ות לדוגמא: ילדה - ילדות _____.
 3. רוב המילים המציינות זוג - מסתיימות בסימנת *ים לדוגמא: זוג של יד = ידיים, הוסף דוגמא משלך _____ = _____.

משימות

1. השלימו:

סימנת *ים מתאימה בדרך כלל למילים בלשון _____
 סימנת *ות מתאימה בדרך כלל למילים בלשון _____
 בסימנת *ים מתאימה בדרך כלל למילים המציינות _____

2. הסימונות שלמדנו הן הנפוצות ביותר אך תמיד יש יוצאים מן הכלל:

לפניכם טבלה הכוללת מילים ברבים.
 *הפכו כל מילה ליחיד.
 *כתבו אם המילה בלשון זכר או נקבה.
 *כתבו האם הסימנת שלה ברבים לפי הכלל או יוצאת דופן.

ברבים	ביחיד	זכר/נקבה	לפי הכלל/ יוצא דופן
שולחנות			
כסאות			
דלתות			
ביצים			
מעילים			
עטים			
רגליים			

3. רשמו בשתי מילים:

- יומיים = שני ימים
- מאתיים = _____
- חודשיים = _____
- שבועיים = _____
- שנתיים = _____

כללים נוספים ליחיד ורבים

4. לרוב, מילים המסתיימות ב *יה, *ית, *ות ברבים הסימנת: *יות

לדוגמא: עוגיה - עוגיות

לדוגמא: תבנית - תבניות

לדוגמא: חנות - חנויות

5. לרוב המילים המסתיימות ב *י ברבים סימנת *יים

לדוגמא: דלי - דליים

6. מילים שמסתיימות באות ה"א - ברבים יסתיימו בסימנת *ות, *אות, *ים

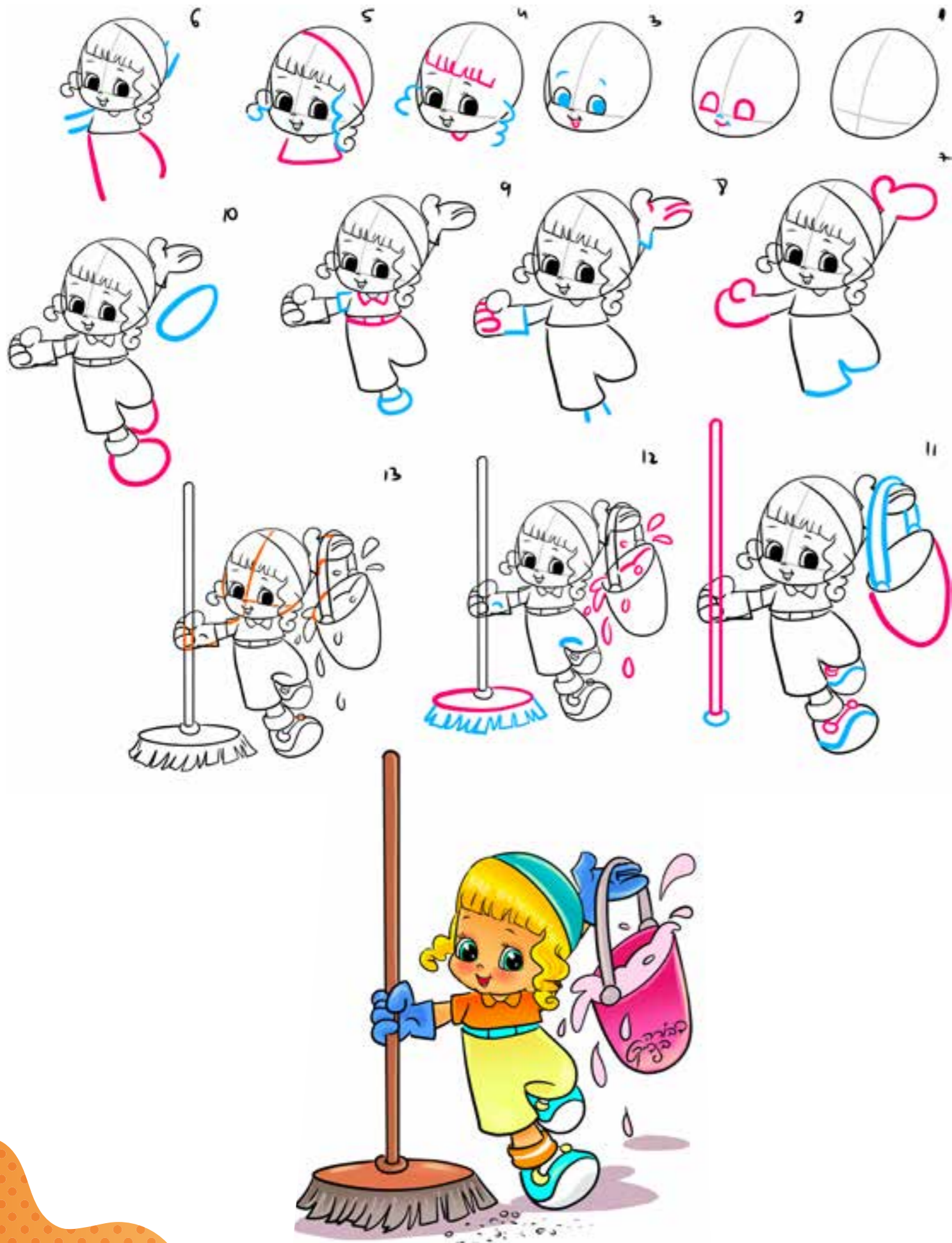
לדוגמא: מורה - מורות

לדוגמא: ביצה - ביצים

משימה

הפוך כל מילה ביחיד לרבים, רשום לאיזה כלל הדבר מתאים (1-6)

מספר הכלל	רבים	יחיד
4	כפיות	כפית
		אי
		גלות
		משקה
		חצאית
		מפה
		מפית

לחמדים לציור עם דבורה הנדיקה

טיפ

כדי לצייר מדוייק יותר את תווי הפנים כדאי להוסיף שני קווים פשוטים בפנים אחד לאורך ואחד לרוחב הפנים את הקווים האלו נצייר בקו בהיר כי בסיום הציור נמחק אותם על הקו הרוחב נצייר את העיניים וקו האמצע חוצה לנו את הפנים ועוזר לנו ליצור זווית נכונה בפנים.

1. נתחיל בציור ראש הילד
2. נצייר עיניים אף ופה
3. נשלים את תווי הפנים
4. נצייר את שער הראש ונוסיף צוואר
5. נשלים את השער נצייר כיפה ונעבור לגוף
6. נצייר את הידיים ותחילת הרגליים
7. כעת לכפות הידיים נשלים את המכנסיים
8. נשלים את אצבעות הידיים ונוסיף את רגל
9. כעת לגרב הצווארון בחולצה השרוול והחגורה
10. נצייר את הנעלים ונתחיל בציור הדלי
11. נשלים את ציור הדלי וגם את הנעלים נצייר את מקל המטאטא
12. כעת נוסיף את הפרטים האחרונים וסיימנו
13. נמחק את קווי הבסיס המיותרים בציור קווים אתו מסומנים בכתום וקדימה אפשר להתחיל לצבוע!

תאמינו בעצמכם.

הכי חשוב. תאמינו במי שאתם, במה שאתם מסוגלים ובציורים שלכם. תאהבו אותם, כי מעל הכל, לפי מה שאנשים אחרים חושבים, חשוב אפילו יותר מה אתם חושבים על מה שאתם יוצרים.

חידות בחרוזים

לפניך סיפורים מחורזים שבסופם שאלה הלכתית. קרא את הסיפורים וענה על השאלות. היעזר במקור המובא בכותרת הסיפור:

שו"ע תעג, ו

אל שולחן ליל הסדר הגיע פנחס מוכן ומוזמן לאכילת הכרפס נטל את ידיו בהתרגשות כה רבה וניגב את ידיו במגבת רחבה פתח את פיו ובירך בשמחה מיד לאחר שסיים את הברכה הרהר בליבו: שמא זו טעות? לברך או לא? בכלל לא פשוט!

האם צדק פנחס? האם יש לברך על נטילת ידיים של 'זרחץ'?

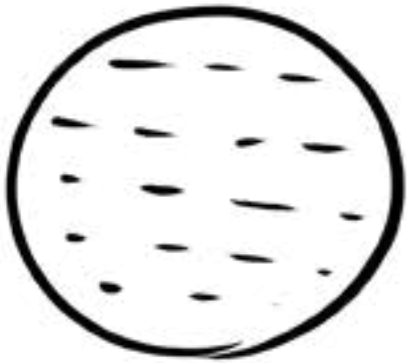
רמ"א תעז, ב

מנחם הקטן אכל ושבע והלך למצוא את האפיקומן שהתחבא אך אותו לא מצאו, איזו צרה האפיקומן אבד ולא יחזור חזרה הכריז מנחם: אין מה לעשות לא נוכל לקיים את המצווה הזאת אם אבד האפיקומן - אין תקנה נקווה שנצליח בשנה הבאה

האם צדק מנחם? האם אכן אי אפשר לקיים את מצוות האפיקומן במקרה שאבד האפיקומן?

כמה מצות לוקחים לליל הסדר?

בעם ישראל כיום ישנם שני מנהגים רווחים בעניין מספר המצות שיש לקחת לליל הסדר. רוב עם ישראל נוהג להניח על שולחן ליל הסדר 3 מצות. לעומתם, יש הנוהגים לקחת 2 מצות, ביניהם תלמידי הגר"א ובני תימן. למד את המקור ל-2 דעות אלה: הגמרא בפסחים קובעת כי בליל הסדר אין לאכול מצה שלמה, אלא שבורה.

תלמוד בבלי פסחים קטו, ב

לחם עוני - עני כתיב, מה עני שדרכו בפרוסה, אף כאן בפרוסה. בכל שבת יש דין ידוע של 'לחם משנה': יש לבצוע על שני לחמים שלמים. האם דין זה שייך גם בליל הסדר? עיין בגמרא בברכות:

ברכות לט, ב

אמר רב פפא הכל מודים בפסח שמניח פרוסה בתוך שלמה ובצוע מאי טעמא לחם עוני כתיב.

על פי דברים אלו, נראה שניתן לקיים דין לחם משנה באמצעות מצה וחצי: 'פרוסה בתוך שלמה'. וכך נראה מדברי הרמב"ם:

משנה תורה, הלכות חמץ ומצה, ה, ו

ואחר כך מברך על נטילת ידיים ונוטל ידיו שניה שהרי הסיח דעתו בשעת קריאת ההגדה, ולוקח שני ריקין חולק אחד מהן, ומניח פרוס לתוך שלם ומברך המוציא לחם מן הארץ, ומפני מה אינו מברך על שתי ככרות כשאר ימים טובים? משום שנאמר: לחם עוני מה דרכו של עני בפרוסה אף כאן בפרוסה.

עיין בדברי רש"י בגמרא בפסחים, וחשוב: האם לדעתו מספיקה מצה וחצי?

רש"י, פסחים קטז, א ד"ה אף כאן בפרוסה

אף כאן בפרוסה - לברך על אכילת מצה ושתי שלימות מייתי משום ברכת המוציא דלא גרע משאר ימים טובים שצריך לבצוע על שתי ככרות שלימות ובצוע מאחת מהשלימות:

באר: מהי מחלוקתם של רש"י והרמב"ם? מהי ההשלכה של מחלוקתם: כמה מצות לוקחים על פי כל שיטה?

עיין בדברי השולחן ערוך, אשר פסק כאחת הדעות.

חשוב: כאיזו שיטה פסק מרן השולחן ערוך?

שולחן ערוך סימן תעג, סעיף ה

מביאין לפני בעל הבית קערה שיש בה שלש מצות ומרור וחרוסת וכרפס או ירק אחר (וחומץ או מי מלח) ושני תבשילין אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה ונהגו בבשר וביצה.

הבנת הנקרא

חלק א' - סיפור וניתוח

בקריאת סיפור, אנו פוגשים בדרך כלל במבנה כללי המאפיין את הסיפור כולו. לאחר קריאת הסיפור נשאל את עצמנו מי היו הגיבורים? מהי ההתרחשות? מה הבעיה? וניתן הצעות לפתרון. לפניך סיפור, קרא אותו והשב על השאלות שלאחריו:

הצולע והעיור

פעם אחת נפוצה שמועה כי אויב עצום ורע מתקרב אל העיר. באותה עיר היו שני ידידים: אחד צולע וחברו עיוור. נדברו זה עם זה והחליטו לברוח. יצאו לדרך ובצאתם החליטו לסייע זה לזה. מה עשו? הצולע הרכיב את העיוור על גבו. היה הצולע הולך, והעיוור מייצע לו עצות על הכיוון. הגיעו לעץ - נתקלו בו. הגיעו לבור - נפלו לתוכו. לבסוף חשבו על הדבר ושינו את מצבם: ירד העיוור והרכיב את הצולע על גבו. היה העיוור הולך, והצולע מורה לו את הדרך הנשקפת לעיניו. מעתה לא ארע להם כל רע.

שאלות

1. מיהן הדמויות בסיפור?
2. למה הצולע והעיוור נאלצו לברוח מהעיר?
3. כיצד יצאו לדרכם הצולע והעיוור?
4. למה הצולע והעיוור שינו במהלך הדרך את מצבם?
5. כיצד שינו מצבם?
6. מה למדתם מהסיפור?

הבנת הנקרא

חלק ב' - השוואה בין 2 קטעי מידע לפניך שני קטעי מידע, קרא אותם והשלם את הטבלה בעמוד הבא:

הפיל

הפיל הוא גדול היונקים ביבשה. מבנה גופו גדול וכבד. גובהו כ-3 מטרים ומשקלו עד 7 טון. צבעו אפור או חום. הפיל חי ביערות אפריקה ובהודו. לפיל צוואר קצר וחדק ארוך. החדק משמש לו כיד, ובעזרתו הוא תופס את מזונו ומביאו לתוך פיו. הפיל משתמש בשנהבים ובחדק לחפירה ולנשיאת משאות. הפיל ניזון מענפים, עלים, פירות וגרגירים. האדם מאלף פילים לשם עזרה בהובלת משאות ולשם מופעי שעשועים. משנהבי הפיל מגלפים חפצי נוי.

הג'ירפה

הג'ירפה היא בעל החיים הגבוה ביותר ביבשה. גובהה עד 6 מטר. הג'ירפה היא בעל חיים יונק ומעלה גרה. לג'ירפה צבעים שונים: צהוב, שחור, או חום, והיא מנומרת בכתמים. הג'ירפה חיה באפריקה בעדרים קטנים. לג'ירפה צוואר ארוך מאוד, וארבע רגליים ארוכות. לכל רגל שתי אצבעות ופרסה. עיני הג'ירפה נמצאות בצדי ראשה, ולכן היא מסוגלת לראות את אויביה הטורפים ממרחקים. לשון הג'ירפה ארוכה, גמישה ועבה, ובעזרתה היא מצליחה לתפוס ענפי עצים ועלים שמהם היא ניזונה. ערוך השוואה בין הפיל לג'ירפה והשלם את הטבלה שלפניך.

הכללה	ג'ירפה	פיל
מבנה:		
איברים:		
צבע:		
מקום מחיה:		
מזון:		
תועלת:		

חשבון

חילוק ריש עם שארית

פתור את התרגילים שלפניך

לאחר מכן כתוב את האות המופיעה בצד על הקו בו מופיע הפתרון המתאים.

מה יצא? _____ הוסף בצד ציור מתאים!

- ת $\overline{)28} \quad 5 = \underline{\quad}$
- ו $\overline{)147} \quad 3 = \underline{\quad}$
- ב $\overline{)1816} \quad 4 = \underline{\quad}$
- ש $\overline{)55} \quad 6 = \underline{\quad}$
- ל $\overline{)99} \quad 4 = \underline{\quad}$
- ק $\overline{)100} \quad 8 = \underline{\quad}$
- א $\overline{)2020} \quad 5 = \underline{\quad}$
- ר $\overline{)295} \quad 2 = \underline{\quad}$
- י $\overline{)469} \quad 7 = \underline{\quad}$
- ה $\overline{)4719} \quad 9 = \underline{\quad}$
- י $\overline{)1234} \quad 5 = \underline{\quad}$
- א $\overline{)1753} \quad 2 = \underline{\quad}$
- א $\overline{)352} \quad 3 = \underline{\quad}$

5(3)	404	876(1)	246(4)	954	524(3)	49	404
876(1)	246(4)	24(3)	9(1)	49	147(1)	246(4)	
117(1)	524(3)	246(4)	12(4)	67			

חשבון

חיבור וחיסור במאונך

פתור בסבלנות. לאחר שסיימת לפתור, חפש במלבנים למטה את הפתרונות, וצבע. מה קיבלת?

$\begin{array}{r} 001 \\ - 523 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 444 \\ + 366 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 457 \\ - 963 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 185 \\ + 222 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 990 \\ - 991 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 567 \\ + 073 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 646 \\ - 370 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 322 \\ + 580 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 000 \\ - 627 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 604 \\ + 286 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 507 \\ - 245 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 084 \\ + 549 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 555 \\ - 666 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 294 \\ + 127 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 337 \\ - 429 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 655 \\ + 358 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 005 \\ - 277 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 007 \\ + 295 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 320 \\ - 815 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 130 \\ + 580 \\ \hline \end{array}$

5,810	758	8,640	3,654	8,902	9,501	6,005	5,262	1,494	6,013	4,158	2,657	1,373
5,890		2,684		8,902	9,633	4,695	5,262	7,321	8,728	6,808	1,958	1,373
6,302	7,589	7,999	8,095	1,339	2,908	4,695	1,104	8,728	6,808	5,123	9,710	9,710
				4,421	7,407	3,541	2,276	2,505	9,758	1,478	4,889	

חשבון

כפל במאונך

פתור:

$$\begin{array}{r} \text{א} \\ \times 634 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ה} \\ \times 182 \\ \hline 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{י} \\ \times 247 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ש} \\ \times 729 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ך} \\ \times 428 \\ \hline 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ע} \\ \times 312 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ב} \\ \times 31 \\ \hline 47 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ך} \\ \times 26 \\ \hline 91 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ל} \\ \times 15 \\ \hline 28 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ו} \\ \times 241 \\ \hline 24 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ח} \\ \times 627 \\ \hline 36 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ז} \\ \times 553 \\ \hline 42 \end{array}$$

העתק את האותיות הרשומות ליד התוצאות.

מה קיבלת?

_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
3,470	1,976	420	3,645	5,784	2,366	1,976
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
1,638	1,457	3,645	5,784	22,572		
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
23,226	2,996	1,976	420	1,248		

חשבון

$24 : 4 \times (32 - 12) = \underline{\hspace{2cm}}$

$1,000 - 480 : 8 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$420 - 9 : 9 + 25 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$120 : (20 + 10) = \underline{\hspace{2cm}}$

$600 : 3 + 529 \times 0 - 125 = \underline{\hspace{2cm}}$

$120 : 20 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3\frac{1}{3} - \frac{4}{3} =$

$\frac{3}{4} + \frac{1}{2} =$

$\frac{3}{8} + \frac{1}{4} =$

$\frac{3}{6} + \frac{2}{4} =$

$\frac{1}{4} - \frac{1}{10} =$

$\frac{1}{6} + \frac{2}{3} =$

$5\frac{3}{4} + 1\frac{3}{8} =$

$\frac{2}{18} - \frac{1}{9} =$

$6\frac{3}{5} - 4\frac{4}{15} =$

$\frac{6}{2} - \frac{2}{4} =$

$4\frac{2}{7} - 2\frac{5}{14} =$

$\frac{2}{8} + \frac{2}{4} =$

$4\frac{4}{5} + 1\frac{1}{15} =$

$1\frac{1}{2} + 2\frac{3}{6} =$

$3\frac{1}{2} + 2\frac{3}{10} =$

$\frac{6}{8} + \frac{4}{8} + \frac{1}{2} =$

$\frac{4}{6} + \frac{\hspace{1cm}}{18} = \frac{16}{18}$

חשבון

כפל

פתור את התרגילים וצבע את התמונה לפי התוצאות:

$6 \times 6 = \underline{\quad}$	ירוק כהה	$6 \times 9 = \underline{\quad}$	חום	$6 \times 2 = \underline{\quad}$	אדום
$5 \times 3 = \underline{\quad}$	תכלת	$9 \times 9 = \underline{\quad}$	אפור	$10 \times 2 = \underline{\quad}$	צהוב
$10 \times 4 = \underline{\quad}$	צהוב	$7 \times 4 = \underline{\quad}$	כחול	$9 \times 2 = \underline{\quad}$	ירוק בהיר
$6 \times 3 = \underline{\quad}$	ירוק בהיר			$7 \times 7 = \underline{\quad}$	שחור
				$3 \times 10 = \underline{\quad}$	ורוד
				$9 \times 4 = \underline{\quad}$	ירוק כהה
				$6 \times 7 = \underline{\quad}$	שחור
				$4 \times 5 = \underline{\quad}$	צהוב
				$3 \times 4 = \underline{\quad}$	אדום
				$5 \times 2 = \underline{\quad}$	ורוד
				$5 \times 8 = \underline{\quad}$	כתום
				$8 \times 3 = \underline{\quad}$	חום
				$1 \times 2 = \underline{\quad}$	אפור
				$0 \times 8 = \underline{\quad}$	תכלת
				$7 \times 8 = \underline{\quad}$	סגול
				$1 \times 5 = \underline{\quad}$	כתום
				$8 \times 4 = \underline{\quad}$	כחול
				$6 \times 8 = \underline{\quad}$	ורוד

הקו
החכם

02-3011102

חיבון אלפוני

תלמיד יקר!

מצורף חומר עיוני ללימוד בנושא
"ונשמרתם מאד לנפשותיכם".
לאחר הלימוד התקשר למספר הטלפון
וענה על השאלות.

תהנה!

הנחיות לקי האלפוני

ילד יקר,

מספר הטלפון מופיע בשער הקו החכם.

בקו הטלפון תמצאו 6 שלוחות על פי הקטגוריות הבאות:
'מספרי הסיפורים' - סיפורים קצרים על הנלמד בחוברת בנושאי אקטואליה,
יהדות ועוד

'חכם בלילה' - משחקי טריוויה במגוון נושאים

'המומחים של הבית' - שאלות 'כן' ו'לא' בנושאי ידע כללי

'לומדים בבית' - שאלות לימודיות לחזרה על הנלמד בחוברת

'ירושלים של מעלה' - סיפורים על גדולי ירושלים

בהצלחה!

התכנסת הבית

שמירת הגוף והגיינה

בימים אלו כל ילד וילדה נדרשים לשמור על גופם ועל הניקיון. לפי חכמינו זכרונם לברכה, חובת הניקיון נלמדת מהפסוק "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". המשמעות היא שעל האדם יש חובה לשמור על הנפש שלו ועל גופו ולא לסכן את עצמו ואת הסובבים לו.

חובה עלינו לשמור על הגוף היקר שקיבלנו מהשם יתברך, לשמור שהוא לא ייפגע, ושלא נפגע באחרים חס ושלום.

עלינו לשטוף ידיים במים וסבון בכל פעם שאנו נכנסים הביתה, יוצאים מחדר השירותים או אם נגענו בחפץ מלוכלך, ובכל פעם שאבא, אמא או מבוגר מבקשים.

שטיפת ידיים טובה אורכת כ-20 שניות.

כדאי שנשתדל לא לגעת בעיניים, באף ובפה במהלך היום עד כמה שנצליח. אם אנחנו מצוננים, נקנח את האף בממחטה ונזרוק אותה מיד לפח האשפה.

אל תשכחו להתקשר לקו הטלפון ולענות על השאלות!

אנחנו צריכים להקפיד לא לגעת בדברים מלוכלכים, ואם נגענו בטעות - לשטוף ידיים במים וסבון מיד.

כל בוקר וכל ערב חובה עלינו לצחצח את השיניים שלנו היטב, ולוודא שכל השיניים נקיות מאד.

שאלות

1. מה שמו של הילד האחרון ששיחק בכדור?
2. כמה ציורים של נגיפי קורונה יש בציור?
3. מה עשה הילד השמאלי לפני מספר רגעים? מה שמו?
4. מדוע הילד הגדול שיושב על הספה משתיק את אחיו הקטן?
5. מדוע מונחות שקיות הקניות בצד?
6. מי לא עשה את התפקיד שלו?
7. היכן מוקם עטו של צבי?
8. מי הניח את הספרים על הספה?
9. למה מוישי לא מופיע ברשימה?
10. כמה אנשים היו בחתונה?

תשובות בסוף החוברת

28 + הפתקאות

5			4		3		2		1
					6				
	11		10			9		8	7
				13		12			
17		16		15					14
						18			
				20					19

מאוזן: 1-עיר בדרום צרפת. 4-גדר גבוהה וחזקה. 6-נמצא בקלמר. 7-שעון-עצר. 10-מבואה, אולם כניסה. 12-מדינה מזרח אירופית (חלק מברית המועצות לשעבר). 14-בלאגן, ...ובוהו. 15-אדים, הבל. 18-הפך ממוצק לנוזל עי"י חימום. 19-כינוי חיבה ל"שושנה". 20-מחדשי השנה הלועזית.

מאונך: 1-ארוע חגיגי המתנהל עי"פ כללים קבועים. 2-כבשו וגלגלו בצק. 3-הוצא להורג עי"י פנחס בן אלעזר, ...בן סלוא. 4-עובד אדמה. 5-סריס המלך שומר הנשים (אסתר). 8-קחו. 9-מישהו שלא פורש שמו. 11-הזילו דמעות. 13-מונית. 14-בהמה דקה בעלת קרניים וזקן. 16-עפו. 17-רב סמל ראשון (ר"ת).

הרפתקאות

התחילו לנוע מן האות ש' המודגשת תוך כדי שימוש בכל האותיות ומבלי להשתמש באותה אות פעמיים, ותקבלו את חלקו הראשון של אחד מפרקי שיר המעלות שבתחילים. (שם השם נכתב "השם").

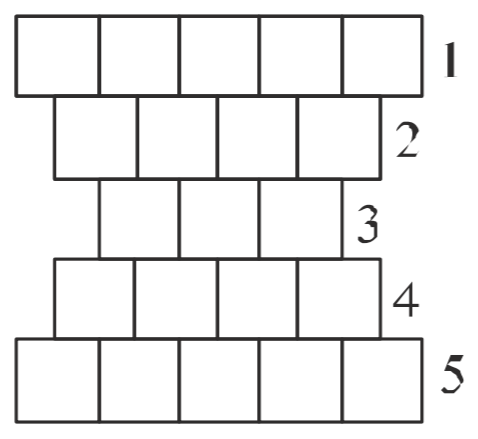
ה	ח	י	ל	ר	ק	מ	י	ה	מ	ש	מ	ה	ב
ל	מ	ע	נ	ס	א	ק	ל	ע	ר	י	ש	ע	ק
ע	א	ר	ת	ה	ת	מ	מ	ו	ש	ה	ה	ת	י
י	מ	ו	ו	כ	מ	י	ע	מ	ת	מ	י	נ	ק
י	ד	כ	מ	י	ר	ש	כ	ה	ש	א	ה	כ	ו
מ	י	ע	ה	נ	ו	ת	ת	נ	נ	ז	נ	ב	ו
מ	ש	ה	ו	ו	ע	מ	א	י	ו	ח	ת	ל	ו

מדרגאות

מדרג-אות

כתבו מילה בת 5 אותיות בשורה מספר 1 לפי ההגדרות, הורידו אות, שנו את סדר האותיות (רק אם יש צורך) ועברו למספר 2 וכן הלאה. ממספר 3 ומטה הוסיפו אות בכל שלב.

- 1-שוחים בה בקיץ.
- 2-אומרים אותה בכוונה לפני שאוכלים ושותים.
- 3-הוריד דמעות.
- 4-רשמה.
- 5-בה.

ריבוע קסם

כתבו את המילים על-פי ההגדרות, ואם תעשו זאת נכון, תגלו שהמילים נקראות גם מימין לשמאל וגם מלמעלה למטה!

- 1-הספירה בין שלוש לחמש.
- 2-שם חיבה ל"רות".
- 3-"בית" בלשון רבים.
- 4-איתי.

	4	3	2	1
				2
				3
				4

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

מה נשתנה הלילה הזה?

1. הלילה הזה כולו מצה
2. הלילה הזה כולו מרור
3. הלילה הזה אנו מטבילין 2 פעמים
4. הלילה הזה כולנו מסובין

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

מה נשתנה הלילה הזה?

1. הלילה הזה כולו מצה
2. הלילה הזה כולו מרור
3. הלילה הזה אנו מטבילין 2 פעמים
4. הלילה הזה כולנו מסובין

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. דיינו

פיוטי ליל הסדר

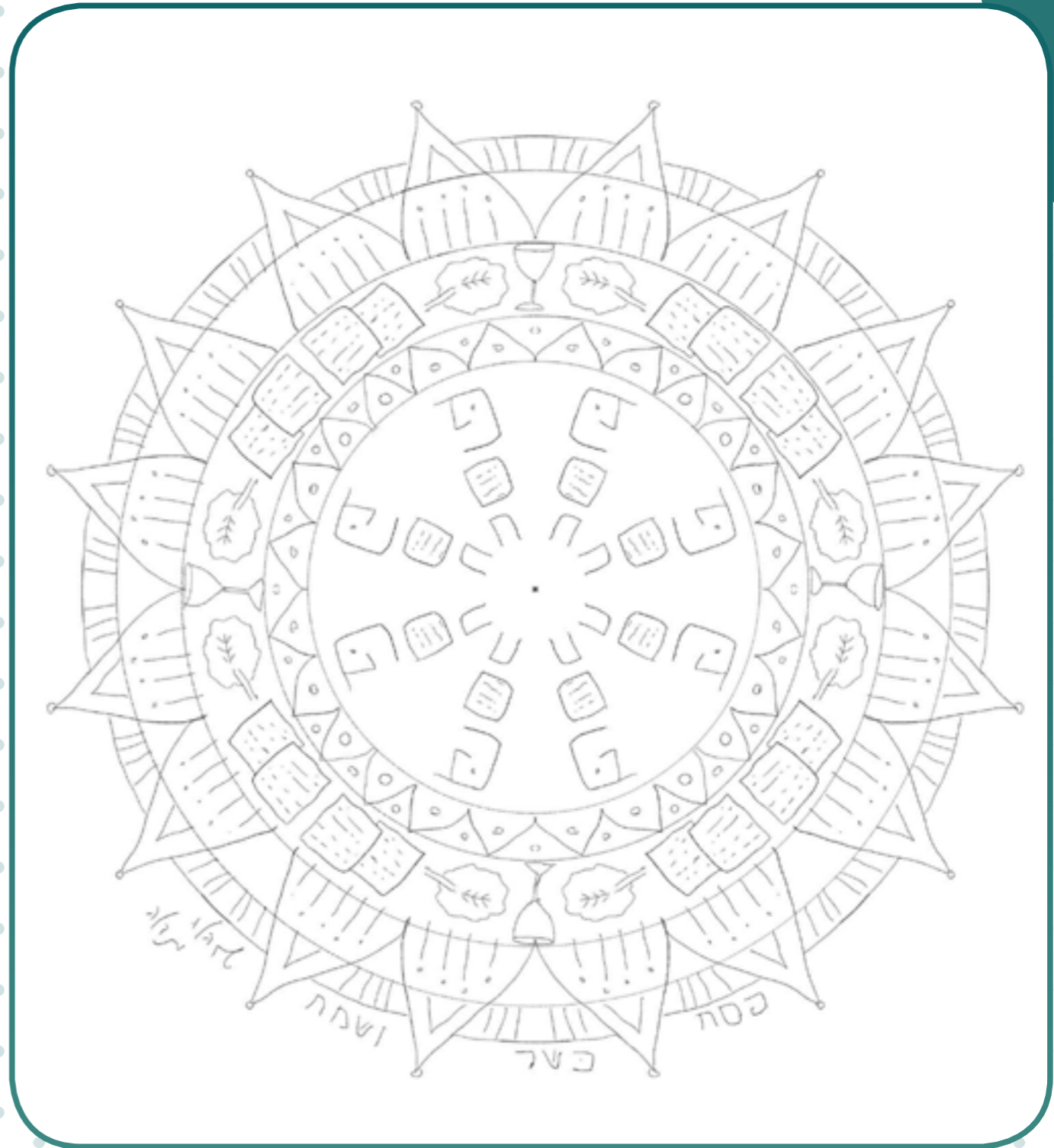

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. דיינו

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. חג הפסח
4. חג החירות

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. כוס שנייה
3. כוס שלישית
4. **כוס רביעית**

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. כוס שנייה
3. **כוס שלישית**
4. כוס רביעית

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. חג הפסח
4. **חג החירות**

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. **כוס שנייה**
3. כוס שלישית
4. כוס רביעית

4 כוסות

1. **כוס ראשונה**
2. כוס שנייה
3. כוס שלישית
4. כוס רביעית

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. **חג הפסח**
4. חג החירות

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. **דיינו**

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. **אחד מי יודע**
4. דיינו

שמות החג

1. חג המצות
2. **חג האביב**
3. חג הפסח
4. חג החירות

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. בקבוק יין
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. בקבוק יין
- 3. **מצות**
- 4. הגדה של פסח

קערת הסדר

- 1. **כרפס**
- 2. זרוע
- 3. מרור
- 4. חרוסת

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. **בקבוק יין**
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

מה יש על השולחן?

- 1. **קערת ליל הסדר**
- 2. בקבוק יין
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. **זרוע**
- 3. מרור
- 4. חרוסת

מה נשתנה הלילה הזה?

- 1. הלילה הזה כולו מצה
- 2. הלילה הזה כולו מרור
- 3. **הלילה הזה אנו מטבילין**
- 2 פעמים
- 4. הלילה הזה כולנו מסובין

מה נשתנה הלילה הזה?

- 1. הלילה הזה כולו מצה
- 2. **הלילה הזה כולו מרור**
- 3. הלילה הזה אנו מטבילין
- 2 פעמים
- 4. הלילה הזה כולנו מסובין

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. זרוע
- 3. **מרור**
- 4. חרוסת

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. זרוע
- 3. מרור
- 4. **חרוסת**

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. **ר' יהושע**
- 3. ר' עקיבא
- 4. ר' טרפון

המסובים בבני ברק

- 1. **ר' אליעזר**
- 2. ר' יהושע
- 3. ר' עקיבא
- 4. ר' טרפון

4 בנים

- 1. **חכם**
- 2. רשע
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. תם

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. ר' יהושע
- 3. ר' עקיבא
- 4. **ר' טרפון**

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. ר' יהושע
- 3. **ר' עקיבא**
- 4. ר' טרפון

4 בנים

- 1. חכם
- 2. רשע
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. **תם**

4 בנים

- 1. חכם
- 2. רשע
- 3. **שאינו יודע לשאול**
- 4. תם

4 בנים

- 1. חכם
- 2. **רשע**
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. תם

לגזירה ✂

2 של מי יום ההילולא בל"ג בעומר?
יודע? יודע? יודע? יודע?
שלושה עשר מי יודע?

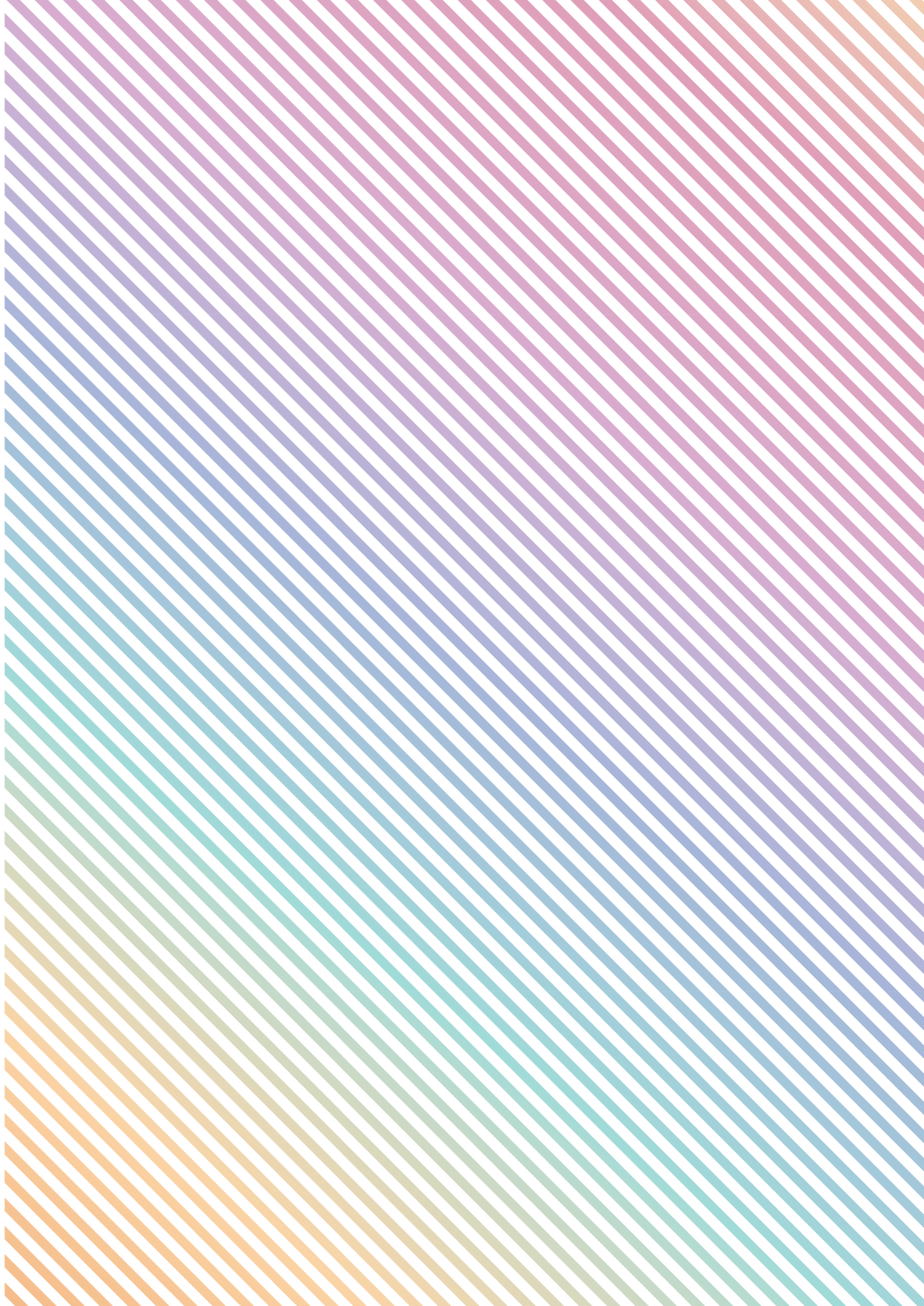
4 לאיזה צד יש להסב בליל הסדר?
איזו מגילה קוראים בפסח?

1 מה מתחילים לעשות במצאי יום טוב?
מסד? מסד? מסד? מסד?
למנוח שיש לנו? למנוח שיש לנו? למנוח שיש לנו? למנוח שיש לנו?

3 מי צריך להיות בתענית בערב פסח?
מטאמטיקאי? מטאמטיקאי? מטאמטיקאי? מטאמטיקאי?
מטאמטיקאי? מטאמטיקאי? מטאמטיקאי? מטאמטיקאי?

תשובות "אפשר לחשוב" עמוד 62

1. הכדור מלוכלך בשוקולד. הילד שיושב על הספה גם מלוכלך בשוקולד. שמו רשום על הכיפה
2. 11
3. הוא עדיין עם המסכה והכפפה, משמע שכרגע נכנס מבחץ. לפי לוח המשימות שעל הקיר הוא חזר מקניות ושמו דוד
4. מכיון שאמא ישנה. יודעים זאת לפי הפתק שעל המקרר
5. מכיון שצריך לשטוף את המוצרים היטב בגלל הקורונה
6. הילד הגדול שעל הספה - מכיון שהוא מספר סיפור לאחיו הקטן
7. בכיסו
8. ברוך, מכיון שתפקידו לנקות ולמיין ספרים
9. כי כרגע הוא בבידוד כיון שלקח את דוד ישראל שחזר מחו"ל. רשום על המקרר
10. לפי ההזמנה המונחת על הרצפה עם התאריך ט"ז אדר שהיה אז, מותר שישתתפו רק 100 איש

האגף לחינוך חרדי מגיש לכם חוברת למידה
ומאחל הרבה בריאות ופסח כשר ושמח

הפקה: תרבותא, גולדי גלהר
ניהול פרויקט: ריקי ליבוביץ
עריכה ראשית: אפרת פינקל
עיצוב גרפי: סטודיו אתי בן שם
עדינה בוגץ, לאה ברבר, ריקי וינברג, מנוחה בלאק
איורים: דבורה בנדיקט, מענדי ירוסלבסקי, בתיה יונה

©

כל הזכויות שמורות אין לצלם להעתיק או להשתמש
בתכנים ללא אישור מהמו"ל.

**שווה לחיות
בירושלים**

www.jerusalem.muni.il |

מינהל חינוך
אגף חינוך חרדי